

PATVIRTINTA
Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktoriaus 2014 m. kovo 7d.
įsakymu Nr. B1- 179

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS

2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vilnius

TURINYS

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS	3
1. Veiklos prioritetų įgyvendinimas	4
II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI	6
1. Gyvūnų sveikatingumas ir gerovė	7
1.1. Gyvūnų užkrečiamosios ligos, ligų stebėseną ir likvidavimas	9
1.2. Salmonelių stebėseną	11
1.3. Valstybinė veterinarinė pašarų kontrolė	11
1.4. Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymas (ŠGP).	12
1.5. Veterinarinių vaistų ir biocidų valstybinė veterinarinė kontrolė	12
1.6. Gyvulių ženklavimas ir identifikavimas	13
1.7. Gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimai	14
2. Maisto sauga ir kokybė	14
2.1. Maisto tvarkymo subjektų valstybinė kontrolė	15
2.2. Viešai tiekiamo geriamojo vandens kontrolė	16
2.3. Valstybinė maisto produktų ženklavimo kontrolė	17
2.4. Valstybinė maisto papildų kontrolė	17
2.5. Valstybinė Reklamos įstatymo kontrolė	17
2.6. Vartotojų skundų dėl maisto produktų ir viešojo maitinimo paslaugų analizė	18
2.7. Poveikio priemonių taikymas ūkio subjektams dėl nesaugaus maisto	18
2.8. Infekcinių žarnyno susirgimų protrūkiai	19
2.9. Skubūs pranešimai, išsiųsti Europos Komisijai iš Lietuvos	20
3. Pasienio maisto ir veterinarinė kontrolė	21
4. Mokslinis rizikos vertinimas ir laboratorinė kontrolė	24
5. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos veiklos efektyvumas	27
6. Vykdytos programos įgyvendinimo rezultatai	29
7. Programų asignavimų panaudojimas	36
III. VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS	36
IV. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI	37

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT) formuoja ir įgyvendina valstybės politiką maisto ir pašarų saugos, kokybės, ženklinimo, informacijos apie prekes, įskaitant kainų nurodymą, teikimo ir kitų privalomųjų reikalavimų laikymosi, maisto, šalutinių gyvūninių produktų, pašarų, pašarų priedų, veterinarinių vaistų ir veterinarinių priemonių tvarkymo, gyvūnų sveikatos ir gerovės, bendrų žmonėms ir gyvūnams užkrečiamųjų ligų, vartotojų teisių apsaugos maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo srityse.

Svarbiausias 2013 m. VMVT veiklos pasiekimas – tinkamos, efektyvios ir laiku pritaikytos apsaugos ir prevencijos priemonės dėl afrikinio kiaulių maro išplitimo į mūsų šalį rizikos. Taikymo šiuos veiksmus pavyko užtikrinti, kad pavojingos ligos užkratas neišplito šalies kiaulių ūkiuose. VMVT pritaikytas prevencines ir apsaugos priemones efektyviomis ir tinkamomis pripažino tiek Europos Komisijos, tiek ir kaimyninių valstybių ekspertai ir atsakingi pareigūnai. 2013 m. Baltarusijoje, kiaulių ūkiuose nustačius du šios ligos židinius ir įvertinus didžiulę pavojingos ligos išplitimo riziką, VMVT ėmėsi visų priemonių viruso plitimui sustabdyti. Visuose pasienio kontrolės punktuose su Baltarusija pradėta transporto priemonių ratų, keleivių ir pėsčiųjų avalynės dezinfekcija. Priimtas sprendimas, uždraudžiantis į Lietuvą iš Baltarusijos įnešti ar įvežti bet kokius gyvūninius maisto produktus, pašarus, pašarinius priedus. Sugriežtinta asmenų, keliaujančių iš trečiųjų šalių, asmeninio bagažo kontrolė. Spalio 1 d. 30 km pasienio ruože su Baltarusija išdėstyti laikikliai su repelentais – cheminėmis medžiagomis, kurių skleidžiamas kvapas atbaido šernus, taip stengiantis apriboti sezoninę jų migraciją. Pasienio regione nustatyta buferinė afrikinio kiaulių maro zona, kurioje įvesti patys griežčiausi biologinės saugos priemonių reikalavimai. Šioje zonoje visi kiaulių laikytojai, negalintys įgyvendinti minėtų priemonių iki 2013 m. gruodžio 16 d., privalėjo paskersti arba parduoti savo laikomas kiaules. Įvertinus riziką suintensyvintas mėginių dėl afrikinio ir klasikinio kiaulių maro atrinkimas ir tyrimai, vykdyti specializuoti mokymai teritorinių VMVT specialistams, sugriežtinta kiaulių laikymo vietų kontrolė.

Siekiant prioritetinio VMVT tikslo – šalies, oficialiai neužkrėtos galvijų tuberkulioze, galvijų brucelioze ir enzootine galvijų leukoze statuso, tuo skatinant laisvą prekybą ir eksportą, keliant šalies gyvulių augintojų konkurencingumą, buvo patvirtinta ir įdiegta Galvijų laikymo vietų priežiūros sistema, vykdomi laboratoriniai tyrimai, skatinamas gerosios ūkininkavimo praktikos taikymas gyvūnų laikymo vietose. Šios priemonės lėmė, kad 2013 m. Europos Komisija informavo, kad išnagrinėjus VMVT pateiktus dokumentus, priimtas teigiamas sprendimas dėl Lietuvos patvirtinimo šalimi neužkrėsta galvijų brucelioze, tai jau antra užkrečiamųjų ligų, dėl kurių siekiama oficialaus statuso.

Be to, VMVT tęsė priemonių, užtikrinančių efektyvią žalio pieno kokybės kontrolę, įgyvendinimą. Lyginant su ankstesniais metais, 2013 m. supirkto pieno kokybė atliekant „vartų kontrolę“ pagerėjo 20 % dėl somatinių ląstelių skaičiaus ir 40 % dėl bendro bakterijų skaičiaus. Vykdamas įmonėse žalio pieno mėginių atrinkimą dėl inhibitorinių medžiagų, 2013 metais kontrolės metu mėginių su inhibitorinėmis medžiagomis nenustatyta.

Įgyvendindama viešojo administravimo ir verslo priežiūros optimizavimo iniciatyvas VMVT 2013 m. ypatingą dėmesį skyrė smulkių ir vidutinių šeimos ūkių konsultavimui ir priežiūrai pirmaisiais jų veiklos metais. Buvo peržiūrėti, pakeisti ir supaprastinti reikalavimai smulkiems ir vidutiniams šeimos ūkiams, užsiimantiems augalinio ar gyvūninio maisto gamyba ir tiekimu vietinei rinkai. Atitinkamai atnaujinti vidiniai kokybės sistemos dokumentai, reglamentuojantys šių subjektų priežiūrą ir kontrolę. Daugelio apklausų duomenimis, 2013 m. VMVT buvo minima tarp pažangiausių verslo priežiūros institucijų. Tai pažymima ir kasmetinėse Teisingumo ministerijos ir Ūkio ministerijos Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikiamose Verslo priežiūros institucijų darbo optimizavimo pažangos ataskaitose.

Vienu svarbiausių 2013 m. VMVT pasiekimų tapo sėkmingai pradėtas įgyvendinti viešojo maitinimo įmonių reitingavimo projektas. Šiuo projektu siekiama suteikti vartotojams papildomos informacijos, pasirenkant viešojo maitinimo įmonę. Projektas sulaukė ir Lietuvos kavinių ir restoranų asociacijos palaikymo, nes juo skatinamas skaidrus ir sąžiningas, investuojantis į tinkamas higienos ir

personalo sąlygas, verslas. Tikimasi, kad projektas duos ilgalaikių rezultatų ir leis šiose įmonėse sumažinti higienos pažeidimų bei vartotojų skundų skaičių.

Ataskaitiniais metais VMVT, kaip ir kitos valstybinės institucijos, aktyviai įsijungė į veiklas, susijusias su Lietuvos pirmininkavimu Europos Sąjungos Tarybai (toliau – ES Taryba). VMVT atstovai pirmininkavo 11 skirtingų ES Tarybos darbo grupių, iš viso buvo suorganizuota per 50 įvairių posėdžių. Visose darbo grupėse, kuriose pirmininkavo VMVT atstovai, pavyko pasiekti visų užsibrėžtų tikslų ir rezultatų. VMVT indėlį šiuo periodu Europos Komisija ir Europos Tarybos sekretoriatas įvertino kaip ypatingai sėkmingą.

2013 metais Lietuvoje įdiegtos maisto ir veterinarinės kontrolės veiksmingumą ir efektyvumą vertino Europos Komisijos, Rusijos Federacijos ir Muitų sąjungos, Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV), Brazilijos ir kitų šalių – Lietuvos prekybos partnerių – auditoriai. Visų šių auditų išvadose pažymima, kad Lietuvoje veikia aukščiausius maisto ir veterinarinės saugos reikalavimus galinti užtikrinti valstybinės kontrolės sistema. Sėkmingai vykdant tarpvalstybines derybas ir suderinant naujus veterinarinės sertifikatus, pastaraisiais metais ypač išsiplėtė lietuviškų maisto produktų eksporto geografija – šiuo metu mūsų maisto produktų gamintojai turi galimybę eksportuoti savo produkciją į daugiau kaip 141 pasaulio valstybę. 2013 m. VMVT vykdė derybas dėl tam tikrų maisto produktų eksporto su JAV, Kinija, Brazilija, Turkija, Korėja, Maroku ir kt. šalimis.

VMVT, įgyvendindama 2013–2015-ųjų metų strateginiame veiklos plane nustatytus veiklos prioritetus, 2013 metais siekė rodiklių, pagal kuriuos vertinamas nustatytųjų prioritetų įgyvendinimas, pažangos.

1. Veiklos prioritetų įgyvendinimas:

❖ Gerinti maisto saugos, kokybės ir ženklavimo rodiklius.

- Užtikrinti teisingą maisto produktų ženklavimą, sustiprinant ženklavimo kontrolę didmeninės prekybos subjektuose. 2013 m. rodiklis „Maisto produktų ženklavimo pažeidimai, atsižvelgiant į bendrą patikrinimų skaičių“ įgyvendintas 100 %. Taikant efektyvaus konsultavimo bei tikslinės kontrolės priemones pasiekta, kad patikrinimų, kurių metu nustatyti ženklavimo reikalavimų pažeidimų, skaičius lyginant su ankstesnių metų rezultatais sumažėjo 2,6 proc. ir sudarė 18 proc., vertinant bendrą atliktų patikrinimų skaičių. Pakeista keletą metų vyravusi šių pažeidimų augimo tendencija.

- Surengti susitikimus su maisto tvarkymo subjektais dėl per maistą plintančių ligų protrūkių prevencijos ir aptarti teisės aktų reikalavimų įgyvendinimo sunkumus – 2013 m. suorganizuoti 46 susitikimai su maisto tvarkytojais, kurių metu aptarti nauji veiklą reglamentuojantys teisės aktai, maisto saugos aktualijos ir kt. Kompleksiškai taikomos prevencinio pobūdžio priemonės leido užtikrinti, kad 2013 m. per maistą plintančių ligų protrūkių skaičius, lyginant su 2012 m., sumažėjo 21 %, taip pat 20 % sumažėjo susirgusiųjų asmenų skaičius.

- Užtikrinti efektyvią žalio pieno kokybės kontrolę, aktyviai bendradarbiauti ir teikti išsamias konsultacijas pieno gamintojams, kitiems ūkio subjektams, dalyvaujantiems žalio pieno tiekimo procese, organizuoti susitikimus su pieno gamintojais – 2013 m. rodiklis „Žalio pieno atitikimas aukštos kokybės reikalavimams (proc.)“ pasiektas 100 %. Palyginus su ankstesniais metais, supirkto pieno kokybė atliekant „vartų kontrolę“ pagerėjo 20 % dėl somatinių ląstelių skaičiaus ir 40 % dėl bendro bakterijų skaičiaus. Vykdant įmonėse žalio pieno mėginių atrinkimą dėl inhibitorinių medžiagų, 2013 metais kontrolės metu mėginių su inhibitorinėmis medžiagomis nenustatyta.

- Sukurti viešą, objektyvią ir kontrolės duomenimis paremtą viešojo maitinimo įmonių reitingavimo sistemą – viešojo maitinimo įmonių vertinimo sistema sukurta bendradarbiaujant su Lietuvos restoranų ir viešbučių asociacija, siekiant išvengti papildomos administracinės naštos verslui sudarymo. 2013 m. lapkričio pradžioje sėkmingai pradėtas įgyvendinti projektas suteiks vartotojams papildomos informacijos pasirenkant viešojo maitinimo įmonę, skatins skaidrą ir sąžiningą, investuojantį į tinkamas higienos ir personalo sąlygas, verslą. Tikimasi, kad projektas duos ilgalaikių rezultatų ir leis šiose įmonėse sumažinti higienos pažeidimų, bei vartotojų skundų skaičių.

- Tęsti maisto produktų ženklavimo, maistingumo, sveikatingumo teiginių kontrolę, atliekant laboratorinius tyrimus maisto produktų kokybei įvertinti - 2013 m. rodiklis „Mėginių, neatitikusių maisto produktų saugos ir kokybės reikalavimų, proc.“ rodiklis įgyvendintas 100 %.

❖ **Užtikrinti gyvūnų ligų prevenciją ir įgyvendinti Europos Sąjungos Gyvūnų gerovės ir apsaugos 2012–2015 m. strategiją.**

- Vykdyti oralinį laukinių gyvūnų vakcinavimą nuo pasiutligės – 2013 m., tęsiant ilgametę VMVT programą, pasiekta labai gerų rezultatų, užregistruotas tik 1 pasiutligės atvejis. Programa siekiama šalyje visiškai sunaikinti pasiutligės židinius laukinėje faunoje ir taip užtikrinti, kad mūsų šalyje nebūtų registruojama šios mirtinos, užkrečiamosios ligos atveju.

- Įgyvendinti Europos Sąjungos Gyvūnų gerovės ir apsaugos 2012–2015 m. strategiją, pagal kurią 2013 m. dėmesys bus nukreiptas į gyvulių gerovės sąlygas jų transportavimo metu – šis rodiklis įgyvendintas 100 %. Pakeitus gyvūnų pervežimo maršrutų patvirtinimo ir suderinimo tvarką, 2013 m. negauta nė vieno skundo ar pranešimo dėl gyvūnų gerovės reikalavimų pažeidimų transportavimo metu. Nuo 2013 m. pradžios įsigaliojo naujas Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymas, kurį rengiant VMVT specialistai aktyviai bendradarbiavo su visuomeninėmis gyvūnų teisų apsaugos organizacijomis, gyvūnų augintojais ir kitais socialiniais partneriais.

- Užtikrinti operatyvų ir veiksmingą neatidėliotųjų priemonių vykdymą ypač greitai plintančioms gyvūnų pavojingoms užkrečiamosioms ligoms (paukščių gripui, mėlynojo liežuvio ligai, klasikiam kiaulių marui ir afrikiniam kiaulių marui, snukio ir nagų ligai ar kt.), parengiant atitinkamus planus 2013 m. buvo peržiūrėti ir rengiami neatidėliotųjų priemonių planai dėl ypač greitai plintančių gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų (7 planai), rodiklis įvykdytas 100 %. Imtasi efektyvių ir veiksmingų afrikinio kiaulių maro apsaugos ir prevencijos priemonių. Be to, buvo peržiūrėti ir tobulinami jau parengti neatidėliotųjų priemonių planai, kuriais užtikrinamas teritorinių VMVT pasirengimas likviduoti gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų protrūkius, vykdoma intensyvi laboratorinė epizootinės situacijos šalyje stebėseną.

❖ **Gerinti verslo, ypač smulkaus ir vidutinio, veiklos aplinką ir didinti visuomenės pasitikėjimą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos veikla.**

- Atlikti ūkio subjektų apklausą dėl VMVT atliekamų priežiūros funkcijų įvertinimo. 2013 m. ūkio subjektų apklausos rezultatai parodė, kad 83 proc. respondentų VMVT teikiamos konsultacijos ir kontroliniai klausimynai buvo naudingi, padėjo suprasti teisės aktus ir jų laikytis; 80 proc. ūkio subjektų, 2013 metais pradėjusių veiklą, taip pat pažymėjo, kad VMVT teiktos konsultacijos buvo naudingos ir jiems nebuvo taikytos poveikio priemonės.

- Atnaujinti maisto ir veterinarijos subjektų kontrolės organizavimo principus. 2013 m. buvo patvirtinti 6 nauji ir patobulinti 48 anksčiau sukurti kokybės sistemos dokumentai, kuriais vadovaujantis vykdoma subjektų priežiūra ir kontrolė. Vykdamas valstybinės kontrolės efektyvumo vertinimo procedūras, 2013 m. įvertinti 45 valstybinės kontrolės sektoriai, pateiktos ir įgyvendintos 64 veiklos tobulinimo rekomendacijos.

- Nustatyti lankstesnius kontrolės principus ir geriausius informacijos pateikimo būdus smulkiems ir vidutiniams ūkiams pirmaisiais jų veiklos metais. Vietoj poveikio priemonių taikymo konsultuoti, viešinti geruosius pavyzdžius ir rengti geros praktikos vadovus. 2013 m. VMVT šioms ūkiams 10 veiklos sričių supaprastino reikalavimus ir priskyrė juos mažos rizikos grupei, kurie tikrinami 1 kartą per 2 metus. Naujai įsikūrusiems ūkiams buvo taikomos „Deklaracijos dėl pirmųjų veiklos metų“ nuostatos, t. y. pirmaisiais veiklos metais ūkio subjektui už nustatytus pažeidimus netaikomos poveikio priemonės, susijusios su ūkio subjekto veiklos ribojimu. Be to, VMVT teikė konsultacijas, rengė ir platino informaciją apie galiojančius reikalavimus ir geros praktikos pavyzdžius, organizavo mokymus gyvūnų prižiūrintiems asmenims dėl gyvūnų gerovės reikalavimų, biosaugos priemonių diegimo, dėl kompleksinės paramos reikalavimų įgyvendinimo.

- Pirmininkauti ES Tarybos darbo grupėms. 2013 m. pagal VMVT kompetenciją įgyvendintas pirmininkavimo susitikimų kalendorius. Iš viso buvo dalyvauta 174 VMVT reguliavimo sričiai priskirtų

prioritetinių ES institucijų darbo organų posėdžiuose, iš kurių daugiau kaip 50 posėdžių darbą koordinavo VMVT specialistai. Vilniuje VMVT suorganizavo 4 neformalius susitikimus ir konferencijas, kuriose buvo aptarti ne tik ES valstybėms, tarp jų ir Lietuvai, bet ir visam regionui aktualiausi klausimai. Be to, suorganizuotos dvi tarptautinės konferencijos Briuselyje ir vienas renginys Londone.

II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

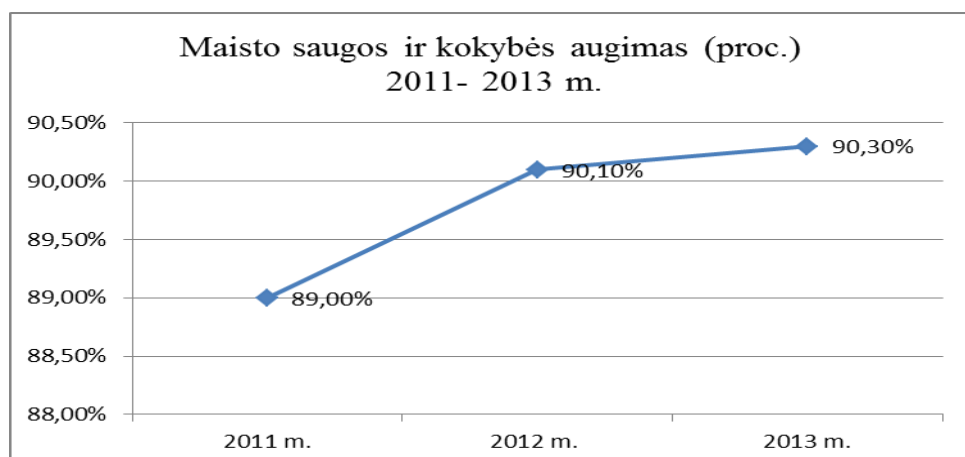
Strateginis tikslas – stiprinti visuomenės sveikatą ir vartotojų apsaugą, susijusią su maisto sauga ir kokybe, užtikrinti gyvūnų sveikatingumą ir gerovę.

1. Efekto vertinimo kriterijus – E-04-02 Maisto sauga ir kokybė, išreikšta procentais patikrinimų, kurių metu nenustatyta maisto saugos ir kokybės pažeidimų.

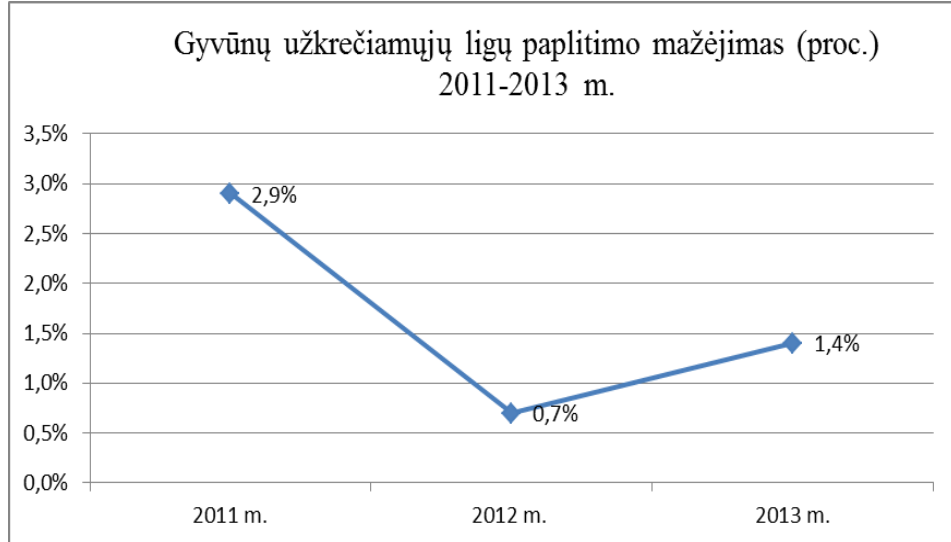
2. Efekto vertinimo kriterijus – E-04-03 Gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimo mažėjimas, išreikštas tyrimų, kurių metu nustatytos gyvūnų užkrečiamosios ligos, ir bendro atliktų tyrimų santykiu, procentais.

Strateginio tikslo įgyvendinimas vertinamas dviem efekto vertinimo kriterijais, nustatančiais maisto tvarkymo subjektų atitiktį nustatytiems reikalavimams bei gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimo lygį.

Įvertinus 2013 m. valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės rezultatus, nustatyta, kad planuota efekto vertinimo kriterijaus E-04-02 „Maisto sauga ir kokybė, išreikšta procentais patikrinimų, kurių metu nenustatyta maisto saugos ir kokybės pažeidimų, pagal bendrą patikrinimų skaičių“ reikšmė pasiekta ir nežymiai viršyta (planuota – 90,2 %, pasiektas rezultatas – 90,3 %). Palyginus kelių metų valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės duomenis, pastebimas didėjantis maisto tvarkymo subjektų, tinkamai įgyvendinančių teisės aktų nuostatas, skaičius, todėl VMVT 2014 metais sieks išlaikyti pasiektą rezultatą.

Apibendrinus duomenis, susijusius su gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimu, 2013 m. ženkliai padidėjo planuoto efekto vertinimo kriterijaus – E-04-03 „Gyvūnų užkrečiamųjų ligų paplitimo mažėjimas, išreikštas procentais tyrimų, kurių metu nustatytos gyvūnų užkrečiamosios ligos, pagal bendrą atliktų tyrimų skaičių“ reikšmė (planuota reikšmė – 2,8 %; pasiektas rezultatas – 1,4 %). Tai turėjo įtakos antroje metų pusėje dėl afrikinio kiaulių maro grėsmės visoje šalyje, o ypač buferinėje zonoje, ženkliai padidintas tirtinų mėginių skaičius.

2013 m. strateginiam tikslui siekti buvo vykdyta **Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programa (04.02)**, skirta Lietuvoje pagaminto, į Lietuvą įvežto ir importuoto bei tiekiamo Lietuvos rinkai maisto, pašarų, gyvūnų, gyvūninių produktų bei veterinarinių vaistų ir biocidų valstybinei kontrolei organizuoti bei vykdyti atsižvelgiant į rizikos vertinimo duomenis. Siekta užtikrinti efektyvų veiklos organizavimą ir bendradarbiavimą su Europos Komisijos, ES valstybių narių ir trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis, socialiniais partneriais. Taip pat ši programa buvo skirta specialistų administraciniams gebėjimams stiprinti, kelti kvalifikaciją, tobulinti derybų vedimo įgūdžius.

**Programa (04.02)
„Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programa
(2013 m.)“**

<p>1 tikslas Užtikrinti gyvūnų gerovės ir sveikatos lygio augimą, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų, šalutinių gyvūninių produktų naudojimo saugą ir kokybę</p>	<p>4 tikslas Užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugos, efektyvumo ir kokybės bei maisto ir pašarų saugos ir kokybės nustatymą</p>
<p>2 tikslas Užtikrinti apsaugą vartotojų interesų, susijusių su maisto sauga ir kokybe visuose maisto tvarkymo etapuose, įskaitant kovą su maisto klastotėmis</p>	<p>5 tikslas Užtikrinti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą finansinę paramą ir bendrojo finansavimo lėšas</p>
<p>3 tikslas Užtikrinti, kad importuojamos į Lietuvą (tuo pačiu ir į Europos Bendriją), taip pat tranzitu gabenamos ir eksportuojamos VMVT kontroliuojamos prekės atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nekeltų pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai</p>	<p>6 tikslas Užtikrinti VMVT veiklos efektyvumą, siekiant didesnio visų socialinių partnerių pasitikėjimo VMVT vykdoma valstybine kontrole ir veikla</p>

PROGRAMA „VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARINĖ KONTROLĖ“

1. GYVŪNŲ SVEIKATINGUMAS IR GEROVĖ

Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programa visų pirma buvo skirta prioritetiniam VMVT tikslui įgyvendinti – siekti, kad Lietuvai būtų suteiktas oficialiai neužkrėstos galvijų tuberkulioze, galvijų brucelioze ir enzootine galvijų leukoze šalies statusas ir patvirtinta įdiegta Galvijų laikymo vietų priežiūros sistema. 2013 m. pabaigoje Europos Komisija informavo VMVT, kad išnagrinėjus VMVT pateiktus dokumentus priimtas teigiamas sprendimas dėl Lietuvos patvirtinimo šalimi, neužkrėsta galvijų brucelioze. Oficialus sprendimas turėtų būti paskelbtas 2014 m.

Vykdamas Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programą, buvo siekiama apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo užkrečiamųjų gyvūnų ligų patekimo ir paplitimo, o ligai atsiradus, operatyviai likviduoti ligos židinį, taip pat kontroliuoti gyvūnų gerovės reikalavimų įgyvendinimą jų laikymo vietose, skerdyklose ir pervežimo metu. Vykdamas programą, 2013 m. taip pat buvo įgyvendinamos priemonės, skirtos užtikrinti pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugą bei kokybę, operatyviai tirti pranešimus dėl gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimų.

Strateginio veiklos plano 1 tikslas:

Užtikrinti gyvūnų gerovės ir sveikatos lygio augimą, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų, šalutinių gyvūninių produktų naudojimo saugą ir kokybę

1 tikslo vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų reikšmė (2013 m.)	
	planuota reikšmė	faktinė reikšmė
1. Galvijų bandų sveikatingumo didėjimas (bandų, kurioms siekiama gauti šalies, laisvos nuo galvijų tuberkuliozės, leukozės ir bruceliozės, statusą, proc.)	98,5	96,8
2. Ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų gyvulių laikymo vietose mažėjimas (proc.)	44	23
3. Gyvūnų gerovės pažeidimų mažėjimas (proc.)	19,5	18,7
4. Pašarų tvarkymo subjektų, tinkamai vykdančių teisės aktų reikalavimus, dalis bendrame šiai veiklai patvirtintų subjektų skaičiuje (proc.)	82	84,9
5. Šalutinių gyvūninių produktų (toliau – ŠGP) tvarkymo gerėjimas (proc.)	59	61
6. Tinkamai teisės aktų reikalavimus vykdančių veterinarinius vaistus ir biocidus gaminančių ir tiekiančių rinkai subjektų dalis (proc.) bendrame šiai veiklai registruotų subjektų skaičiuje	68	74,6
7. Gyvūnų gerovės reikalavimų laikymasis jų transportavimo metu (proc.)	98	98,01
8. Ūkio subjektų patikrinimų dėl gyvūnų gerovės, sveikatingumo, ženklavimo ir identifikavimo skaičius	30 500	31 453
9. Pašarų tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius	6 400	5 086
10. Ištirtų pašarų mėginių skaičius	1 224	1 671
11. Veterinarinių vaistų ir biocidų gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių, naudojimo, gyvūnams gydyti ir užkrečiamųjų gyvūnų ligų profilaktikai gyvūnų laikymo vietose, patikrinimų skaičius	2 700	3 294
12. Paimtų mėginių dėl pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų skaičius	430 000	454 880
13. Pasiutligės atvejų skaičius	4	1
14. Parengtų neatidėliotinų priemonių planų dėl ypač	7	7

greitai plintančių gyvūnų pavojingų užkrečiamų ligų skaičius		
--	--	--

Pasiekti rezultatai:

1. 2013 m. „Laisvos bandos“ programoje dalyvavo 96,8 % Lietuvoje užregistruotų gyvulių bandų (2012 m. – 93 % Lietuvoje užregistruotų gyvulių bandų). Metinė planuota reikšmė pasiekta nevisiškai, neįvertinus bandų stambėjimo tendencijų ir dėl to pasireiškiančio bendro bandų skaičiaus mažėjimo.
2. Žymus pasiutligės atvejų skaičiaus mažėjimas (2013 m. nustatytas tik 1 pasiutligės atvejis).
3. Laboratoriniais tyrimais nenustatytas nė vienas afrikinio kiaulių maro atvejis.
4. Vykdamas valstybinę salmoneliozės stebėseną paukštininkystės ūkiuose, 2013 m. buvo ištirti 322 pulkai. Patikrinimo metu nenustatytas nė vienas teigiamas salmoneliozės atvejis.
5. 2013 m. ūkinių gyvūnų laikymo vietų, kuriose užtikrinami gyvūnų gerovės reikalavimai, pasiektas geresnis rezultatas nei planuotas.
6. Didžioji dalis veterinarinių vaistų tvarkymo įmonių (74,6 %) veiklą vykdė pagal teisės aktų reikalavimus.
7. 2013 m. ŠGP veiklą vykdė 336 subjektai, kurie buvo tikrinti 384 kartus. Nustatyta 120 pažeidimų, o tai rodo, kad 31,3 % įmonių veiklą vykdė nesilaikydamos teisės aktų reikalavimų. Palyginus rezultatus su 2012 m., pastebėta, kad įmonių veiklos vykdymas pagerėjo 11,7 %.
8. 2013 m. atlikti 2193 Valstybinės veterinarinės pašarų stebėsenos ir valstybinių patvirtinamųjų bei importuojamųjų pašarų mėginių laboratoriniai tyrimai, iš jų 34 mėginiai buvo teigiami (nepatenkinami). 1,6 % ištirtų pašarų mėginių neatitiko teisės aktų reikalavimų.
9. Pagerėjo pašarų tvarkymo subjektų, tinkamai vykdančių teisės aktų reikalavimus, dalis bendrame šiai veiklai patvirtintų subjektų skaičiuje – 84,9 %.
10. Peržiūrėti ir atnaujinti 7 neatidėliotinių priemonių planai dėl ypač greitai plintančių gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų (100 %).

2013 m. valstybinė gyvūnų sveikatingumo ir gerovės kontrolė buvo vykdoma efektyviai, planuoti rodikliai pasiekti arba pagerinti. Dėl įsivyravujančios tendencijos stambinti laikomų ūkinių gyvūnų bandas, didinant gyvūnų skaičių jose ir atitinkamai mažėjant ūkininkų, laikančių po vieną ar kelis ūkinius gyvūnus skaičiui, numatoma įvertinti kriterijaus „Galvijų bandų sveikatingumo didėjimas (bandų, kurioms siekiama gauti šalies, laisvos nuo galvijų tuberkuliozės, leukozės ir bruceliozės, statusą, proc.)“ matavimo rodiklius.

1.1. Gyvūnų užkrečiamosios ligos, ligų stebėseną ir likvidavimas

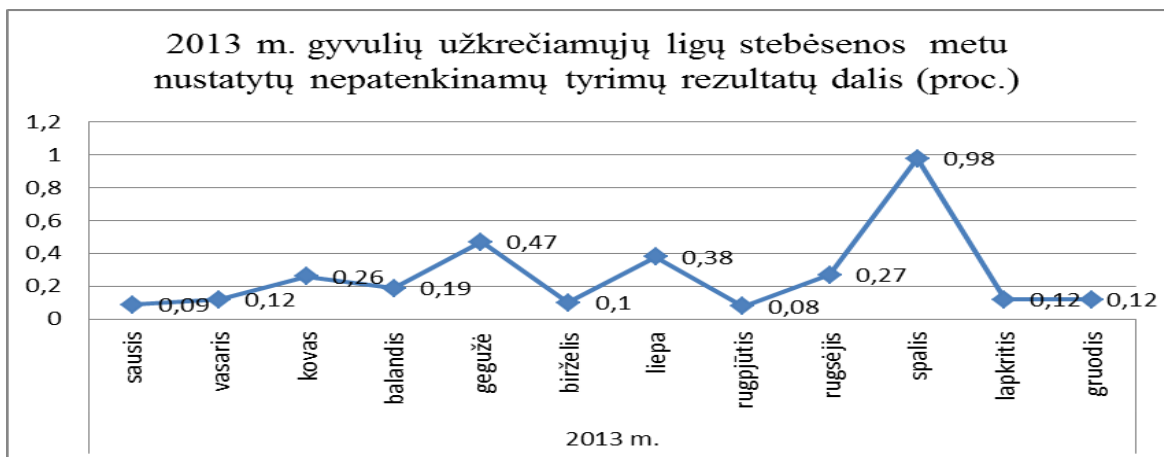
2013 metais VMVT, įvertinus riziką, susijusią su ypač pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų situacija kaimyninėse ir kitose ES valstybėse, didelį dėmesį skyrė klasikinio ir afrikinio kiaulių maro, Aujeskio ligos, mėlynojo liežuvių ligos ir paukščių gripo stebėsenai ir kontrolei. Buvo nuolat analizuojama epidemiologinė situacija kaimyninėse ir kitose šalyse, apie ligų protrūkius informuojama visuomenė. Didelis dėmesys skirtas Šmalenbergo virusui, ypač sparčiai plintančiam avių ir ožkų laikymo vietose kai kuriose Europos valstybėse. Nors ši liga nustatyta 13 ES valstybių, Lietuvoje šios ligos atvejų nenustatyta.

Siekiant apsisaugoti nuo pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų patekimo iš kaimyninių valstybių, buvo vykdoma transporto priemonių, kuriomis vežami gyvūnai, valymo, plovimo ir dezinfekavimo efektyvumo kontrolė. Įvairių gyvūnų gabenančių transporto priemonių dezinfekcijos efektyvumui įvertinti VMVT teritorinės valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – teritorinės VMVT) ėmė mėginius. Pagal Nacionaliniame maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute (toliau – NMVRVI) atliktus tyrimus nustatyta, kad 276-iuose ištirtuose mėginiuose, kurie sudarė 90 % tirtų mėginių, patogeninių mikroorganizmų nebuvo rasta, o 30-yje mėginių, kurie sudarė 10 %, buvo rasta koliforminių bakterijų.

Be to, ypatingas dėmesys skirtas teritorinių VMVT pasirengimui organizuoti gyvūnų užkrečiamųjų ligų likvidavimą, susidarius ekstremalioms situacijoms. Todėl 2013 m. organizuoti veterinarijos inspektorių, privačių veterinarijos gydytojų bei medžiotojų mokymai, pratybos gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir likvidavimo klausimais. Buvo peržiūrėti ir tobulinami jau parengti ir rengiami, ir patvirtinti nauji neatidėliotųjų priemonių planai. Visos šios priemonės buvo skirtos pagerinti teritorinių VMVT pasirengimą likviduoti gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų protrūkius, sugebėti taikyti neatidėliotųjų priemonių planus praktikoje.

2013 metais VMVT atliko 461603 tyrimus pagal gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolės ir stebėsenos programą, iš kurių teigiami atvejai sudarė 0,5 % (2507 tyrimai). Vykdam šią programą:

- atlikti 733 tyrimai pasiutligės stebėsenai įvertinti,
- atlikti 3208 tyrimai pasiutligės oralinės vakcinacijos efektyvumui įvertinti,
- 320199 tyrimai galvijų bruceliozės stebėsenai įvertinti.

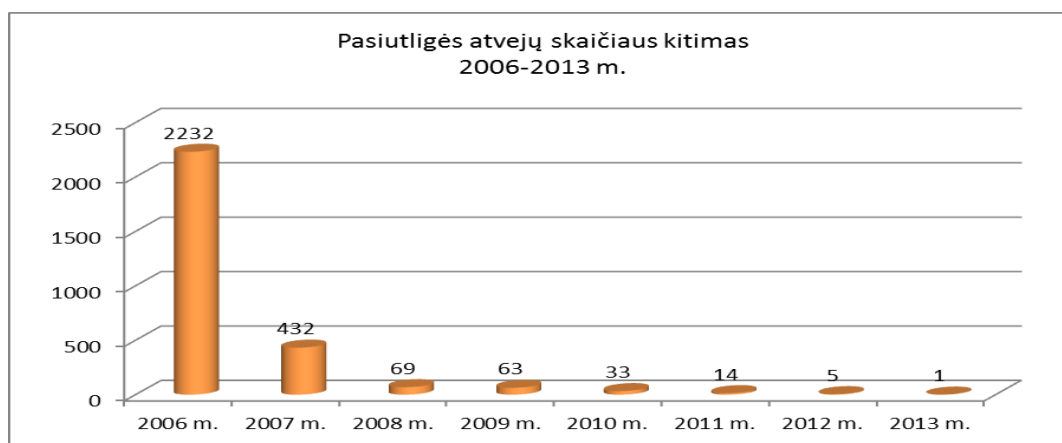

Informuojant visuomenę apie afrikinį ir klasikinį kiaulių marus nuolat buvo atnaujinama informacija VMVT tinklalapyje, praveisti 2 mokymai teritorinių VMVT veterinarijos inspektoriams, taip pat 3 mokymai medžiotojams tema „Užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolė laukinėje faunoje“.

2013 m. VMVT taip pat vykdė laukinių ir naminių gyvūnų snukio ir nagų ligos stebėseną, kurios metu NMVRVI iširti 583 gyvūnų kraujo mėginiai, tačiau minėtos ligos užkrato nenustatyta.

2013 m. gegužės 30 d. Paryžiuje vykusios 81-osios Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos (OIE) Generalinės sesijos metu Lietuva buvo pripažinta šalimi, laisva nuo afrikinės arklių ligos, pagal OIE Sausumos gyvūnų sveikatos kodeksą. Ši liga niekada nebuvo registruota Lietuvoje. VMVT 2012 metais pateikė OIE visus reikalaujamus duomenis, kad būtų oficialiai suteiktas laisvos šalies nuo afrikinės arklių ligos statusas. Neturinti tokio statuso šalis negali laisvai prekiauti su kitomis, šį statusą turinčiomis valstybėmis. Draudžiama ne tik prekiauti arklinių šeimos gyvūnais, bet ir įvežti juos parodoms, veisimui, varžyboms ir pan. Šis statusas atvėrė mūsų žirgų augintojams, žirginio sporto dalyviams galimybę laisvai keliauti, sportuoti, prekiauti arkliais.

Apibendrinant duomenis apie vykdytas Lietuvoje gyvūnų užkrečiamųjų ligų prevencijos priemones, paminėtina ir Pasiutligės prevencijos programa, sėkmingai vykdoma jau šešerius metus. Nuoseklus darbo rezultatas – žymus Lietuvoje nustatomų pasiutligės atvejų skaičiaus mažėjimas. Per 2013 metus nustatytas tik 1 pasiutligės atvejis Varėnos rajone. Pasiutligės zonoje su Baltarusija, vienkiemyje galimai laukinio gyvūno buvo apkandžiotas šuo.

Kasmet pasiutligės atvejų sistemingai mažėja, todėl ši tendencija rodo, kad taikomos kontrolės ir prevencijos priemonės pasiutligei likviduoti yra efektyvios ir proporcingos. Stebint rezultatų mažėjimo kitimą, preliminariai numatoma, kad pasiutligė Lietuvoje turėtų būti likviduota 2014 metais tačiau šiai prognozei išsipildyti taip pat turi įtakos kaimyninėse šalyse vykdomų pasiutligės likvidavimo programų efektyvumas.

1.2. Salmonelių stebėseną

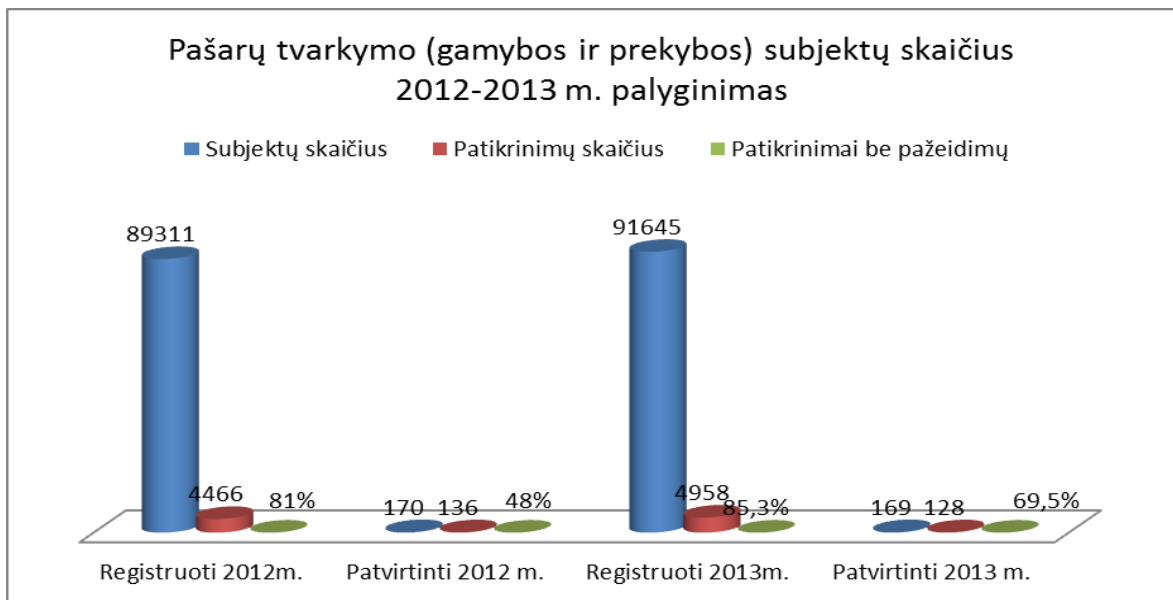
Vykdam valstybinę salmoneliozės stebėseną paukštininkystės ūkiuose, 2013 m. ištirti 322 paukščių pulkai, kurių metu nenustatytas nė vienas teigiamas salmoneliozės atvejis. Tyrimų rezultatai rodo, kad atsižvelgiant į ES prioritetus, VMVT užsibrėžti salmoneliozės mažinimo tikslai yra pasiekti.

1.3. Valstybinė veterinarinė pašarų kontrolė

Pašarų sauga ir kokybė yra svarbi gyvūnų sveikatingumo bei visos maisto grandinės saugos dalis. Siekiant užtikrinti pašarų atitiktį nustatytiems saugos ir kokybės reikalavimams, vykdoma ūkio subjektų, užsiimančių pašarų veikla, valstybinė kontrolė ir valstybinė pašarų stebėseną, pagrįsta rizikos vertinimu. Pašarų ūkio subjektai, vykdamys su pašarų gamyba, apdirbimu, sandėliavimu, gabenimu ar platinimu susijusią veiklą, turi būti registruoti arba patvirtinti ir įtraukti į Lietuvos pašarų ūkio subjektų registrą.

Pagrindinis įregistravimo ir patvirtinimo tikslas – užtikrinti pašarų atsekamumą nuo pašarų gamintojo iki galutinio naudotojo ir įgyvendinti veiksmingą valstybinę pašarų kontrolę.

Pašarų tvarkymo (gamybos ir prekybos) subjektų skaičius	Subjektų skaičius	Patikrinimų skaičius	Patikrinimai be pažeidimų
Registruoti (2012 m.)	89 311	4 466	81 %
Patvirtinti (2012 m.)	170	136	48 %.
Registruoti (2013 m.)	91 645	4 958	85,3 %
Patvirtinti (2013 m.)	169	128	69,5 %

Registruotų pašarų tvarkymo subjektų skaičius, palyginus su 2012 m., padidėjo 2,6 %, o patikrinimų skaičius be pažeidimų išaugo iki 85,3 %.

Siekiant užtikrinti pašarų saugą ir kokybę, 2013 m. atlikti 2193 Valstybinės veterinarinės pašarų stebėsenos ir valstybinių patvirtinamųjų bei importuojamųjų pašarų mėginių laboratoriniai tyrimai, iš jų 34 mėginiai buvo teigiami (nepatenkinami), o tai sudaro 1,6 % iš visų mėginių skaičiaus.

2013 m. atrinkta 17 kombinuotųjų pašarų ir žaliavų mėginiai GMO nustatyti, iš kurių 8 mėginiuose (47 %) buvo nustatyta GMO (pašarų sudėtyje nustatyti GMO, nenurodyti ženklavimo informacijoje).

Atliekant patvirtintų pašarų ūkio subjektų valstybinę kontrolę buvo nustatyta 50 atvejų, kai veikla vykdyta nesilaikant teisės aktų reikalavimų. Patikrinimų metu nustatyti 2 kokybės, 12 saugos, 3 higienos, 4 atsekamumo, 2 žaliavų, 11 ženklavimo, 4 savikontrolės ir 15 kito pobūdžio pažeidimų. Pažeidėjams buvo pritaikytos šios poveikio priemonės: 3 baudos (500 Lt), gražinta siuntėjui 11,67 t produkcijos ir 9 kitos poveikio priemonės.

1.4. Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymas (ŠGP)

2013 m. ŠGP tvarkymo veiklą vykdė 336 subjektai, kurie buvo tikrinti 384 kartus. Šių patikrinimų metu nustatyta 120 pažeidimų: higienos, sanitarijos – 30, savikontrolės – 13, dokumentacijos – 24, atsekamumo – 20, transportavimo – 4, ženklavimo – 13, kitų – 16 pažeidimų atvejų.

Siekiant pagerinti ŠGP įmonių veterinarinę kontrolę ir vykdyti teritorinių VMVT pareigūnų darbo įvertinimą, 2013 m. parengta ir pradėta diegti šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių tvarkymo įmonių oficialios valstybinės veterinarinės kontrolės patikrinimo aktų duomenų suvedimo kompiuterinė programa.

1.5. Veterinarinių vaistų ir biocidų valstybinė veterinarinė kontrolė

NMVRVI Veterinarinių vaistų ir biocidų vertinimo skyrius, siekiant įvertinti veterinarinių vaistų kokybę, saugumą ir efektyvumą priima paraiškas registruoti (perregistruoti) veterinarinį vaistą Lietuvos Respublikoje, atlieka pateiktų su paraiška registruoti veterinarinį vaistą dokumentų mokslinę analizę, teikia VMVT išvadas dėl veterinarinių vaistų registravimo ir perregistravimo, administruoja Veterinarinių vaistų registrą, vertina periodines veterinarinių vaistų saugumo ataskaitas.

2013 m. gruodžio 31 d. Veterinarinių vaistų registre buvo registruoti 1279 veterinariniai vaistai (2012 m. buvo registruoti 1242, o 2011 m. – 1177 veterinariniai vaistai).

2013 m. veterinarinių vaistų tvarkymo veikla užsiimančių juridinių asmenų skaičius išliko beveik nepasikeitęs – 175 juridiniai asmenys (2012 m. – 174).

Metai	Veterinarijos vaistinės veiklos licencijos	Didmeninės veterinarinių vaistų prekybos licencijos	Veterinarinių vaistų gamybos licencijos	Iš viso
2011 m.	133	39	1	173
2012 m.	135	38	1	174
2013 m.	137	37	1	175

2013 m. buvo atlikti 3294 didmeninės veterinarinių vaistų prekybos įmonių, veterinarijos vaistinių, veterinarijos paslaugų teikėjų ir maistinius gyvūnus laikančių ūkio subjektų patikrinimai. Už teisės aktų reikalavimų pažeidimus skirta 11 įspėjimų, 20 baudų, 1 ūkio subjektui sustabdyta veikla. Daugiausia nustatyta (162 atvejai) apskaitos pažeidimų, nepriklausomai nuo ūkio subjekto tipo.

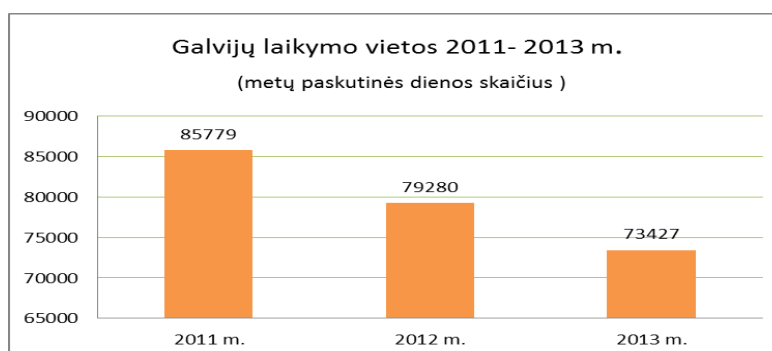
Kontrolės subjektas	Patikrinimų skaičius	Patikrinimų be pažeidimų skaičius	Patikrinimai be pažeidimų, (%)
Didmeninės veterinarinių vaistų prekybos įmonės	36	19	52,77 %
Veterinarijos vaistinės	166	125	75,30 %
Veterinarinių paslaugų teikėjai	409	307	75,06 %
Maistinius gyvūnus laikantys ūkio subjektai	2 683	2 380	88,70 %
Iš viso	3 294	2 831	85,90 %

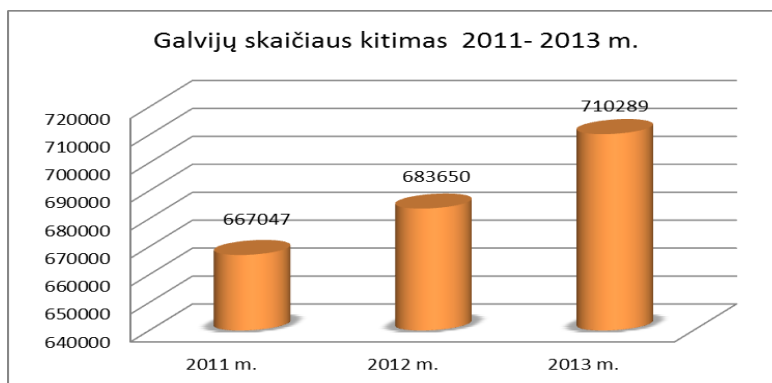
Didžioji dalis patikrintų veterinarinių vaistų tvarkymo įmonių (86 %) veiklą vykdė laikydamosi teisės aktų reikalavimų.

1.6. Gyvulių ženklavimas ir identifikavimas

Ūkinių gyvūnų laikymo vietos yra registruojamos Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenų bazėje ir tikrinamos pagal šioje bazėje pateiktus ūkinių gyvūnų ūkių sąrašus, įvertinus jų rizikingumą. Vykdamas ES teisės aktų reikalavimus, kasmet patikrinama ne mažiau kaip 3 % galvijų laikymo vietų ir 3 % avių bei ožkų laikymo vietų, kuriose yra ne mažiau kaip 5 % Lietuvoje laikomų avių ir ožkų.

2013 m. pabaigoje buvo registruotos 73 427 galvijų laikymo vietos, kuriose laikoma 710 289 galvijai.

Lyginant 2013 m. duomenis su 2012 m., bendras Lietuvoje registruotų galvijų bandų skaičius sumažėjo 7,4 %, tačiau galvijų bandose skaičius padidėjo 3,9 %. Šių rodiklių kitimo dinamika parodo, kad galvijų bandos šalyje yra stambinamos.

1.7. Gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimai

2013 m. VMVT ir teritorinėse VMVT gauti 763 pranešimai apie gyvūnų gerovės ir jų sveikatingumo pažeidimus, į šį skaičių įtraukti ir pranešimai apie netinkamą veterinarinių vaistų naudojimą, pašarus ir kt. Iš visų gautų pranešimų pasitvirtino 235 pranešimai (44,50 %) dėl informacijos trūkumo ar nepagrįstumo, 78 pranešimai buvo nenagrinėti. 2013 m. pranešimų apie gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimus gauta 12 % daugiau nei 2012 m., tačiau išliko tendencija, kad daugiausia pranešimų apie gyvūnų gerovės ir sveikatingumo pažeidimus gaunama dėl gyvūnų augintinių (60,79 %), ūkinių gyvūnų (28,99 %), laukinių gyvūnų (2,81 %).

Tiriant pranešimus buvo taikytos atitinkamos poveikio priemonės: 24 kartus išpėjimais buvo apribota veikla, skirtos baudos pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą, 3 bylos perduotos teismui.

Pažymėtina, kad vadovaujantis 2013 metų pradžioje įsigaliojusio Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo nuostatomis, nuo 2013 m. liepos 1 d. įsigaliojo draudimas daugiabučiuose namuose laikyti kovinius ir pavojingus šunis, o dovanojant ar parduodant gyvūną, jis privalo būti paženklintas (turėti mikroschemą) ir užregistruotas. Nauji reikalavimai praėjusiais metais pradėti taikyti ir gyvūnų augintinių veisėjams, asmenys užsiimantys komerciniu gyvūnų veisimu, privalo savo veiklą užregistruoti teritorinėse VMVT. Jei šiai veiklai naudojamos specializuotos patalpos, būtina gauti VMVT patvirtinimą, kad jos atitinka nustatytus reikalavimus.

2. MAISTO SAUGA IR KOKYBĖ

Vykdamt valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programą buvo siekiama VMVT prioritetinio tikslo maisto saugos ir kokybės srityje – gerinti maisto saugos, kokybės ir ženklinimo rodiklius. 2013 metus paskelbus Sveikatos metais, VMVT ypatingai daug dėmesio skyrė teisingos informacijos vartotojams pateikimui, skatino vartotojus labiau domėtis maisto produktų sudėtimi, kilme, skaityti maisto produktų etiketes ir pagal tai pasirinkti sau tinkamą produktą, vartoti daugiau augalinių maisto produktų, išaugintų ekologiniuose, mažuose ūkiuose.

Vykdamt Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programą, buvo siekiama apsaugoti Lietuvos vartotojus nuo nesaugių ir nekokybiškų maisto produktų, maisto papildų, geriamojo vandens ir kt. pateikimo į rinką, atliekami maisto produktų saugos ir kokybės laboratoriniai tyrimai, nagrinėjami asmenų skundai dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo. Vykdamt programą, 2013 m. taip pat buvo įgyvendinamos priemonės, skirtos pagerinti superkamo žaliavinio pieno kokybę, kuriant objektyvią viešojo maitinimo įmonių vertinimo sistemą, nagrinėjant maisto produktų reklamos, sveikatos ir maistingumo teiginių pažeidimus. Programos įgyvendinimui įtakos turėjo ir maisto skandalų, tirtų visoje ES, nagrinėjimas.

Strateginio veiklos plano 2 tikslas:

Užtikrinti vartotojų interesus, susijusių su maisto sauga ir kokybe visais maisto tvarkymo etapais, įskaitant kovą su maisto klastotėmis, nelegalia prekyba, apsaugą

2 tikslo vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų reikšmė (2013 m.)	
	Planuota reikšmė	Faktinė reikšmė
1. Maisto produktų ženklavimo pažeidimai, atsižvelgiant į bendrą patikrinimų skaičių (proc.)	18	18
2. Mėginių, neatitikusių maisto produktų saugos ir kokybės reikalavimų, proc.	0,8	0,6
3. Maisto tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius, atsižvelgiant į rizikos vertinimo duomenis	28 000	26 530
4. Sprendimų dėl nesaugaus maisto, produktų sustabdymo ir uždraudimo tiekti į Lietuvos rinką skaičius	2 800	2 438
5. Nustatytų maisto klastojimo, reklamos įstatymo ir ženklavimo pažeidimų (vartotojų klaidinimo) atvejų skaičius	1 250	758
6. Pagrįstų vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo skaičius	925	896
7. VMVT bendruoju telefonu pateiktų konsultacijų skaičius	2 000	3 153
8. Mokslinių rizikos vertinimų, mokslinių nuomonių skaičius	30	34
9. Žmonių grupinių susirgimų (protrūkių) kilusių dėl nesaugaus maisto skaičius	20	11
10. Ištirtų maisto mėginių skaičius	7 500	9 671
11. Žalio pieno atitikimas aukštos kokybės reikalavimams (proc.)	96	96,5
12. Suorganizuotų susitikimų su maisto tvarkovais skaičius	55	46

Pasiekti rezultatai:

1. Sumažėjo ūmių infekcinių žarnyno susirgimų protrūkių 21,4 % (2013 m. kilo 11 protrūkių, 2012 m –14).
2. Pagerėjo žalio pieno kokybė, pasiektas rodiklis – 96,5 %.
3. 2013 m. vartotojų skundų skaičius, lyginant su praėjusiais metais, padidėjo 10 %.
4. Patikrinimų, kurių metu nustatyti ženklavimo reikalavimų pažeidimai, skaičius palyginus su 2012 m., sumažėjo 2,6 proc.
5. 2013 m. sumažėjo vaisių ir daržovių ženklavimo reikalavimų pažeidimų, o žuvų ir jos gaminių – padidėjo.

Apibendrinus pasiektus rezultatus darytina išvada, kad valstybinė maisto saugos ir kokybės kontrolė 2013 m. vykdyta efektyviai ir veiksmingai, planuoti kriterijai įgyvendinti bei stebimas kelerių metų sisteminis maisto saugos ir kokybės rodiklių gerėjimas. Taip pat pavyko pasiekti, kad keletą metų augęs ženklavimo pažeidimų skaičius 2013 m. sumažėtų.

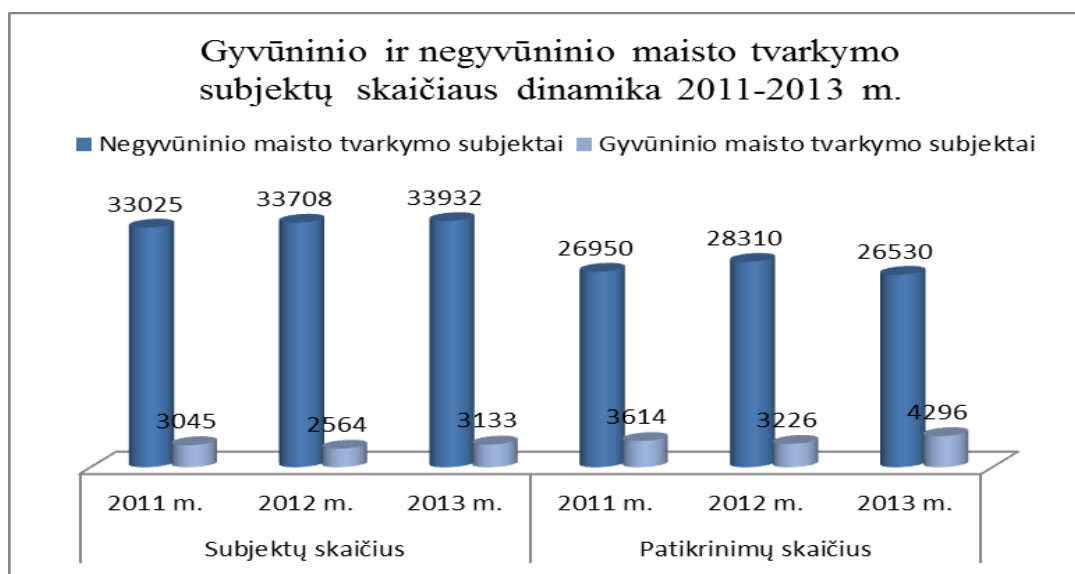
2.1. Maisto tvarkymo subjektų valstybinė kontrolė

2013 m. VMVT vykdė valstybinę maisto kontrolę **33 932 negyvūninio maisto tvarkymo subjektuose** (gamybos, mažmeninės ir didmeninės prekybos, viešojo maitinimo bei geriamojo vandens tiekimo įmonėse). 2013 m. duomenis lyginant su 2012 m. pastebima, kad negyvūninių maisto tvarkymo subjektų skaičius nežymiai 0,7 % išaugo (2012 m. buvo registruoti 33 708 subjektai).

2013 m. negyvūninio maisto tvarkymo subjektuose atlikta 26 530 patikrinimų, t. y. 6,3 % mažiau nei 2012 m. (2012 m. atlikta 28 310 patikrinimų). Patikrinimų skaičius sumažėjo dėl to, kad teritorinių VMVT specialistai iš naujo įvertino maisto tvarkymo subjektų riziką pagal naujai patvirtintą metodiką, o tai lėmė, kad nemaža dalis įmonių priskirta labai mažos ir mažos rizikos grupėms, kai patikrinimai atliekami 1 kartą per 3 ar 2 metus.

Valstybinė **gyvūninio maisto kontrolė vykdoma** mėsos ir jos produktų tvarkymo, žuvų perdirbimo, žvejybos laivų, žuvų ir žuvininkystės produktų, sraigių, moliuskų, su maistu besiliečiančių medžiagų, želatinos bei kolageno gamybos subjektuose.

2013 m. buvo kontroliuojami **3133 gyvūninio maisto tvarkymo subjektai** (be pieno ūkių), iš jų – 450 subjektų, turintys veterinarinį patvirtinimą, bei 2 683 pirminės gamybos ir nedidelių kiekių gyvūninio maisto tvarkytojai. Gyvūninio maisto tvarkymo subjektuose (be pieno ūkių) atlikti 4296 patikrinimai (2012 m. – 3226), patikrinimai, kurių metu nenustatyta pažeidimų, sudarė 96,2 %. Gyvūninio maisto produktų gamybos įmonėse 2013 m. nustatytas 1151 teisės aktų reikalavimų pažeidimas. Kaip ir ankstesniais metais, įmonėse vyravo bendrieji higienos pažeidimai, sudarantys 26,6 % iš visų nustatomų pažeidimų. Taip pat nustatyta nemažai produktų ženklinimo pažeidimų, kurie sudarė 12 %, Rizikos veiksnių analizės ir svarbių valdymo taškų sistemos (toliau – RVASVT) (užtikrinančios įmonėje gaminamos produkcijos saugos kontrolę) trūkumai sudarė 6,7 %. Vidutiniškai viena gyvūninio maisto gamybos įmonė per 2013 m. buvo tikrinama 2,8 karto, 56 % visų patikrinimų buvo planiniai, 44 % neplaniniai (tiriant skundus, pagal įmonės prašymus ar atliekant teminius patikrinimus).

2013 m. VMVT vykdė valstybinę veterinarinę kontrolę 33 452 pieno ūkiuose, lyginant su 2012 m. pieno ūkių skaičius išaugo 7,4 % (2012 m. – 31 160). Per 2013 m. pieno ūkiuose atlikta 9 740 patikrinimų, lyginant su 2012 m. patikrinimų skaičius sumažėjo 30 % dėl pakeistos rizikos vertinimo metodikos, dėl kurios daugelis pieno ūkių buvo priskirti mažos rizikos subjektų grupei, kurių patikrinimai vykdomi 1 kartą per 2 metus. 2013 m. atlikti žaliavinio pieno kokybės laboratoriniai tyrimai rodo, kad pieno kokybė gerėja. Įgyvendintas siektas rodiklis: žaliavinio pieno atitikimas aukštos kokybės reikalavimams – 96,5%.

2.2. Viešai tiekiamo geriamojo vandens kontrolė

2013 m. VMVT kontroliavo 293 (2012 m. – 327) geriamojo vandens tiekėjus, kurie aptarnavo 1909 geriamojo vandens tiekimo subjektus (2012 m. – 1946), iš jų: 3 % sudarė didieji geriamojo vandens tiekimo subjektai (tiekia geriamojo vandens daugiau kaip 1000 m³ per dieną ar

aprūpina geriamuoju vandeniu daugiau kaip 5000 gyventojų), o 97 % – mažieji (tiekia geriamojo vandens iki 1000 m³ per dieną), iš pastarųjų, didžioji dalis geriamojo vandens tiekimo subjektai, kurie tiekia iki 100 m³ geriamojo vandens per dieną.

2013 m. atlikti 1043 patikrinimai (2012 m. – 1450 patikrinimų), iš jų 546 (52 %) patikrinimai be nustatytų pažeidimų (2012 m. – (53 %)). Išanalizavus kontrolės duomenis, pastebima geriamojo vandens tiekimo subjektų patikrinimų be nustatytų pažeidimų augimo tendencija. Per pastaruosius ketverius metus patikrinimų be nustatytų pažeidimų padidėjo 10 proc.

Geriamojo vandens kontrolės sektoriui būdingas didelis kiekis statistinių duomenų. Siekiant užtikrinti tinkamą duomenų pateikimą, sisteminimą, analizę, pagerinti prieinamumą vartotojams 2013 m. pradėtas vykdyti Investicijų projektas „Elektroninės paslaugos maisto ir veterinarijos srityje“ (2013–2015 m.), kurio vienas iš tikslų – įdiegti vandens kokybės tyrimų rezultatų pateikimo elektroninę paslaugą.

2.3. Valstybinė maisto produktų ženklavimo kontrolė

Remiantis valstybinės maisto kontrolės duomenimis, 2013 m. patikrinimų, kurių metu nustatyti ženklavimo reikalavimų pažeidimai, skaičius šiais metais sumažėjo 2,6 proc. ir sudarė 18,4 proc. visų nustatytų pažeidimų. 2012 m. tokie pažeidimai sudarė 21 proc. visų nustatytų pažeidimų.

Daugiausia ženklavimo reikalavimų pažeidimų atvejų buvo nustatyta mėsos ir jos gaminių grupėje, taip pat nemažai pažeidimų nustatyta nagrinėjant ženklavimo informaciją konditerijos gaminių, žuvų ir jos gaminių, maisto papildų, pieno ir jo produktų grupėse. Panašios tendencijos buvo matomos ir 2012 m., tačiau 2013 m. žymiai sumažėjo vaisių ir daržovių ženklavimo reikalavimų pažeidimų.

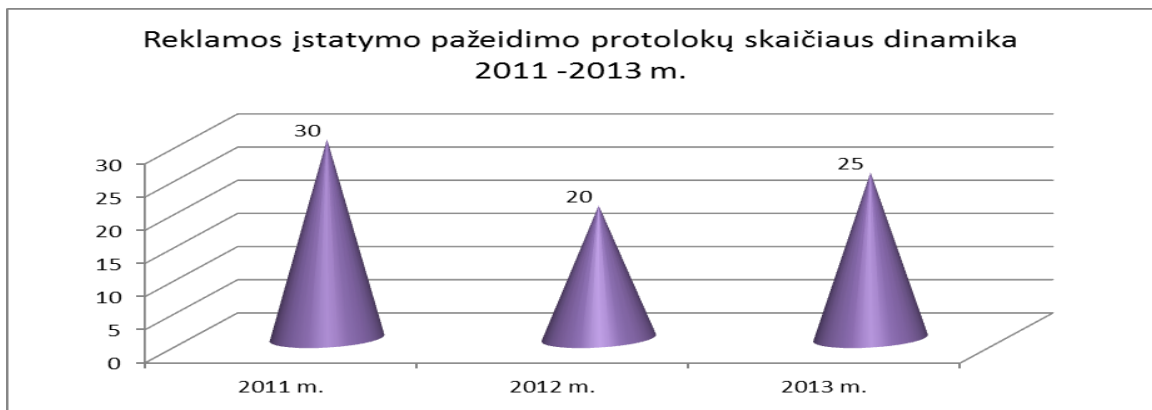
2.4. Valstybinė maisto papildų kontrolė

2013 m. buvo registruoti 1 537 maisto papildų kontrolės subjektai: 166 maisto papildų didmeninės prekybos įmonės, 16 maisto papildų gamybos įmonių ir 1355 vaistinės (2012 m. – 1 574). 2013 m. šiose įmonėse atlikti 532 patikrinimai. Iš jų - 13 maisto papildų gamybos įmonių, 111 maisto papildų didmeninės prekybos įmonių ir 408 vaistinių. Patikrinimai be pažeidimų maisto papildų gamybos įmonėse sudarė 54 %, maisto papildų didmeninės prekybos įmonėse – 49 %, vaistinėse – 80 %. Lyginant su 2012 m., 2013 m. patikrinimų atlikta 36 % mažiau.

2013 m. gautas 41 vartotojų skundas dėl maisto papildų, iš jų 15 pasitvirtino. 2012 m. buvo gauti 58 vartotojų skundai dėl maisto papildų, iš jų 20 pasitvirtino. Bendras vartotojų skundų dėl maisto papildų skaičius 2013 m. sumažėjo 29,3 %.

2.5. Valstybinė Reklamos įstatymo kontrolė

2013 m. VMVT specialistai, atlikę tyrimus, surašė 25 Reklamos įstatymo pažeidimo protokolus, tai 20 % daugiau nei 2012 m. Dažniausiai Reklamos įstatymas buvo pažeistas, reklamuojant maisto papildus, dėl to buvo surašyta 18 Reklamos įstatymo pažeidimo protokolų. Siekiant aiškesnio šios srities reglamentavimo, 2013 m. parengtas Reklamos įstatymo pažeidimų nagrinėjimo detalus tvarkos aprašas.

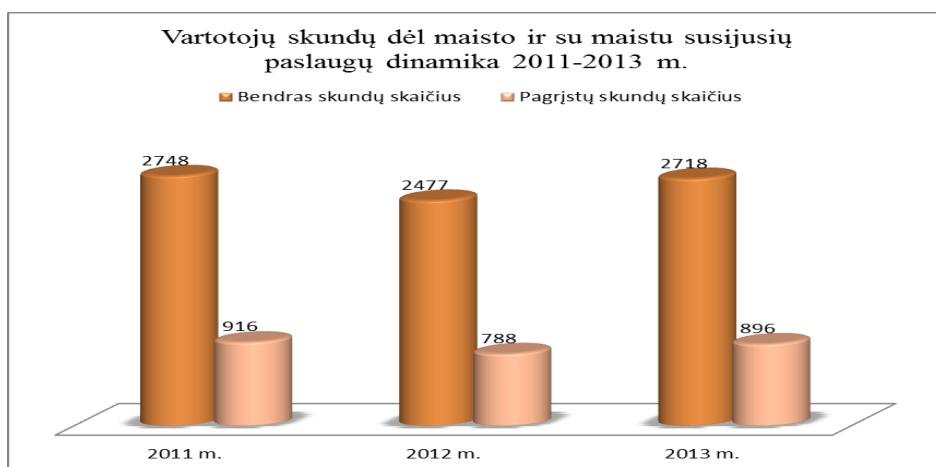
Didelį dėmesį maisto reklamos pažeidimams nustatyti ypač skyrė Vilniaus VMVT bei Kauno VMVT. Siekiant kelti VMVT darbuotojų kvalifikaciją fiksuojant Reklamos įstatymo pažeidimus ir teisingai surašant pažeidimų protokolus, 2013 m. buvo vykdyti mokymai teritorinių VMVT specialistams tema „Reklamos įstatymo pažeidimo protokolų surašymo patirtis“. Apie reklamos pažeidimus aktyviai teikta informacija žiniasklaidai.

2.6. Vartotojų skundų, dėl maisto produktų ir viešojo maitinimo paslaugų, analizė

VMVT nemokamu numeriu ir elektronine skundų pildymo paraiška VMVT internete (<http://vmvt.lt/>) bei teritorinėse VMVT, 2013 m. buvo užregistruota ir ištirta 2718 vartotojų skundų, iš jų: 896 (33 %) pasitvirtino. Bendras skundų skaičius, lyginant su 2012 m., padidėjo 9,7 %, pagrįstų skundų padaugėjo 13,7 %.

2013 m. išliko tendencija, kad daugiausiai vartotojų skundų gaunama didžiuosiuose šalies miestuose: Vilniaus VMVT ištyrė 1010 vartotojų skundų, iš kurių pasitvirtino 272 (27 %), Kauno VMVT ištyrė 589, iš kurių pasitvirtino 186 (32 %), Klaipėdos VMVT ištyrė 283, iš kurių pasitvirtino 92 (33 %).

Vartotojai labiausiai buvo nepatenkinti maisto produktų kokybe: skundai dėl kokybės 2013 m. sudarė 48 % iš visų pagrįstų atvejų (buvo skundžiamasi dėl pakitusio produkto kvapo, konsistencijos, blogų skoninių savybių). Skundai dėl higienos pažeidimų sudarė 17 % iš visų pagrįstų atvejų, dėl maisto produktų su pasibaigusiais tinkamumo vartoti terminais – 14 % iš visų pagrįstų atvejų, dėl ženklinimo pažeidimų – 6 %.

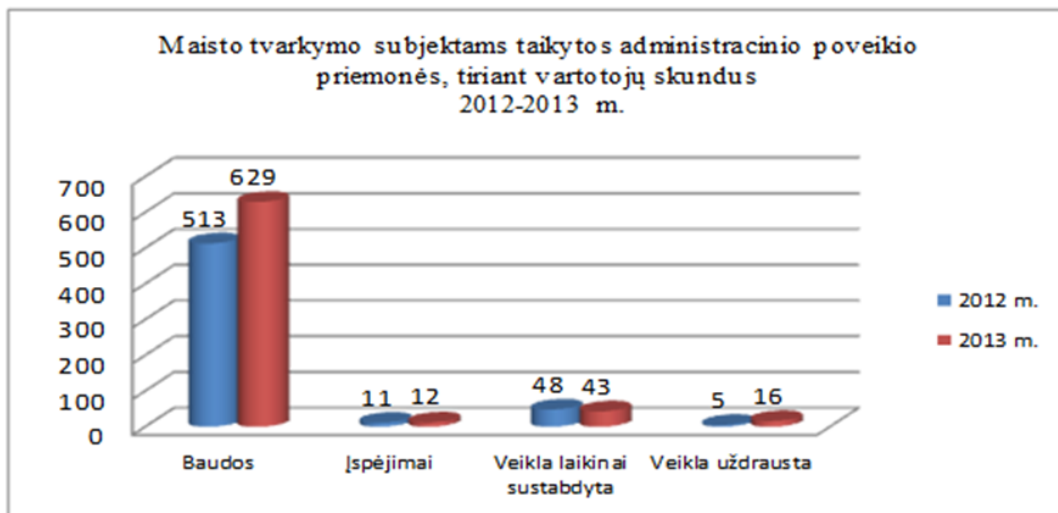
2.7. Poveikio priemonių taikymas ūkio subjektams dėl nesaugaus maisto

2013 m. negyvūninio maisto tvarkymo subjektų atsakingiems darbuotojams už teisės aktų reikalavimų nevykdymą gaminant, laikant, transportuojant ir tiekiant vartotojams maisto produktus iš viso skirtos 2552 nuobaudos pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą (pernai – 2560), iš jų 2490 baudų (pernai – 2469) už 135 800 Lt (pernai – 153 825 Lt), 62 įspėjimai (pernai – 91). 2013 m. lyginant su 2012 m., skirta 0,3 % mažiau nuobaudų pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą .

2013 m. už nustatytus pažeidimus skirtos šios poveikio priemonės: 175 nurodymai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką sustabdymo, 103 nurodymai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką uždraudimo, 125 sprendimai dėl produkto (-ų) teikimo į rinką sustabdymo, 341 sprendimas dėl produkto (-ų) teikimo į rinką uždraudimo ir 5 sprendimai dėl nesaugaus produkto. Taip pat buvo surašyti 2 Maisto įstatymo pažeidimo, taikant Produktų saugos įstatyme nustatytą atsakomybę, protokolai.

Analizuojant 2013 m. vartotojų skundų duomenis, galima pažymėti, kad buvo taikyta mažiau administracinio poveikio priemonių, taip pat mažiau paskirta baudų pinigine išraiška (2013 m. – 30905 litų, 2012 m. – 33440 litų, 2011 m. – 43885 litų)

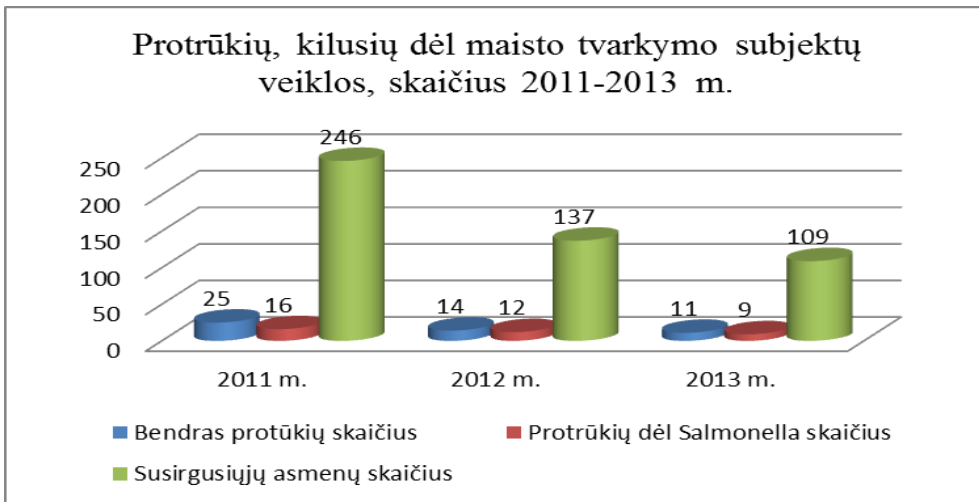
Pažymėtina, kad 2013 m. veikla laikinai buvo sustabdyta – 43 (2012 m. – 48), veikla uždrausta – 16 (2012 m. – 5), skirta baudų – 629 (2012 m. – 513), įspėta 12 (2012 m. – 11) maisto tvarkymo subjektų.

2.8. Infekcinių žarnyno susirgimų protrūkiai

2013 m. VMVT buvo užregistruota 11 ūmių infekcinių žarnyno susirgimų protrūkių, kilusių dėl maisto tvarkymo subjektų veiklos. Jų metu susirgo 109 asmenys (2012 m. atitinkamai – 14 protrūkių, 137 susirgę asmenys-). Įvertinus keleto pastarųjų metų duomenis, pastebimas ūmių žarnyno infekcijų protrūkių skaičiaus mažėjimas, susirgusių asmenų skaičiaus mažėjimas bei salmoneliozės protrūkių skaičiaus mažėjimas.

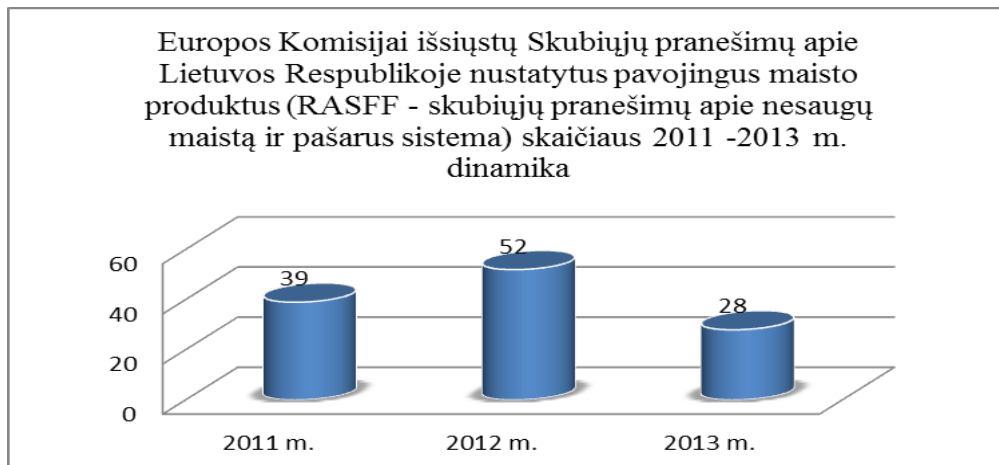
2013 metais iš užregistruotų 11 protrūkių, 2 protrūkiai kilo dėl organizuotų pobūvių, kurių metu buvo atsineštas kito gamintojo maistas (tortas, dešrelės). Dažniausios protrūkių priežastys – laikymo sąlygų, higienos, savikontrolės pažeidimai, kryžminė tarša.

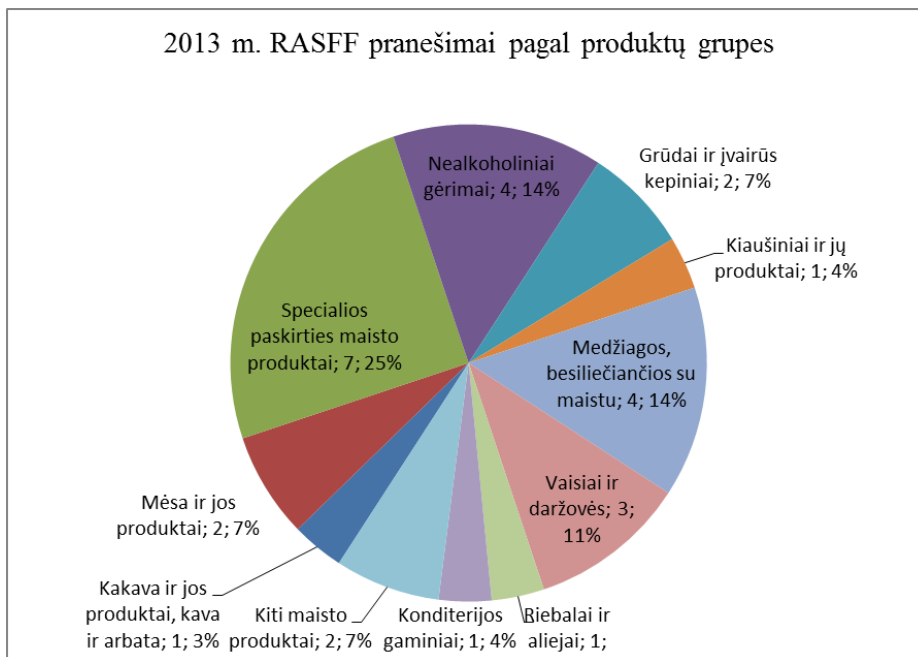
2013 m. protrūkių skaičius, lyginant su 2012 m., sumažėjo 21 %, taip pat sumažėjo susirgusiųjų asmenų skaičius 20 %.

2.9. Skubūs pranešimai, išsiųsti Europos Komisijai iš Lietuvos

VMVT 2013 m. Europos Komisijai išsiuntė **28** skubius pranešimus dėl nesaugaus maisto. Iš viso išsiųsta **18** skubių pranešimų dėl pažeidimų, nustatytų rinkos kontrolės metu, ir **10** skubių pranešimų dėl pažeidimų, nustatytų importo kontrolės metu.

Dažniausiai VMVT informavo Europos Komisiją apie nesaugius specialiuosius maisto produktus – 7 atvejai, nealkoholinius gėrimus – 4 atvejai, mėsą ir jos produktus – 2 atvejai, kitus maisto produktus – 2 atvejai.

3. PASIENIO MAISTO IR VETERINARINĖ KONTROLĖ

Vykdamas valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programą buvo vykdomos pasienio maisto ir veterinarinės kontrolės procedūros. Vienu svarbiausių 2013 m. pasiekimų buvo Kybartų pasienio veterinarijos poste atidarytas naujas gyvūnų apžiūros punktas, atitinkantis visus ES gyvūnų gerovės reikalavimus. Šis modernia įranga aprūpintas patikros punktas leidžia pasienio veterinarijos specialistams atlikti detalią vežamų gyvūnų apžiūrą, operatyviai paimti mėginius užkrečiamosioms ligoms nustatyti. Svarbu ir tai, kad gyvūnai iš Kaliningrado srities į Rusijos Federaciją gali būti vežami net 200 km trumpesniu maršrutu.

Strateginio veiklos plano 3 tikslas:

Užtikrinti, kad importuojamos į Lietuvą ir į ES, taip pat tranzitu gabenamos ir eksportuojamos VMVT kontroliuojamos prekės atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nekeltų pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai

3 tikslo vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų reikšmė (2013 m.)	
	Planuota reikšmė	Faktinė reikšmė
1. Į Lietuvą ir Europos Bendriją importuojamų VMVT kontroliuojamų maisto prekių siuntų, neatitinkančių teisės aktų reikalavimų, dalis (proc.) bendrame importuotų siuntų skaičiuje	0,4	0,2
2. Patikrintų importuojamų į ES teritoriją gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius	7 500	10 740
3. Patikrintų tranzitu vežamų gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius	40 000	65 511
4. Tranzitu vežamų gyvūninių produktų, kurie laikinai saugomi muitinės sandėliuose, patikrinimų skaičius	9 200	9 489
5. Uždraustų importuoti VMVT kontroliuojamų negyvūninių, gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius	27	27

Pasiekti rezultatai:

1. 2013 m. tik 0,2 % importuotų siuntų neatitiko teisės aktų reikalavimų.

2. 2013 m. gyvūnai, gyvūniniai produktai ir pašarai eksportuoti į 93 trečiąsias šalis (2012 m. – 95, 2011 m. – 86).

3. Padaugėjo importuojamų į ES teritoriją gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius, nes per Lietuvos pasienio veterinarijos postus importuota daugiau krovinių, skirtų kitoms ES valstybėms narėms.

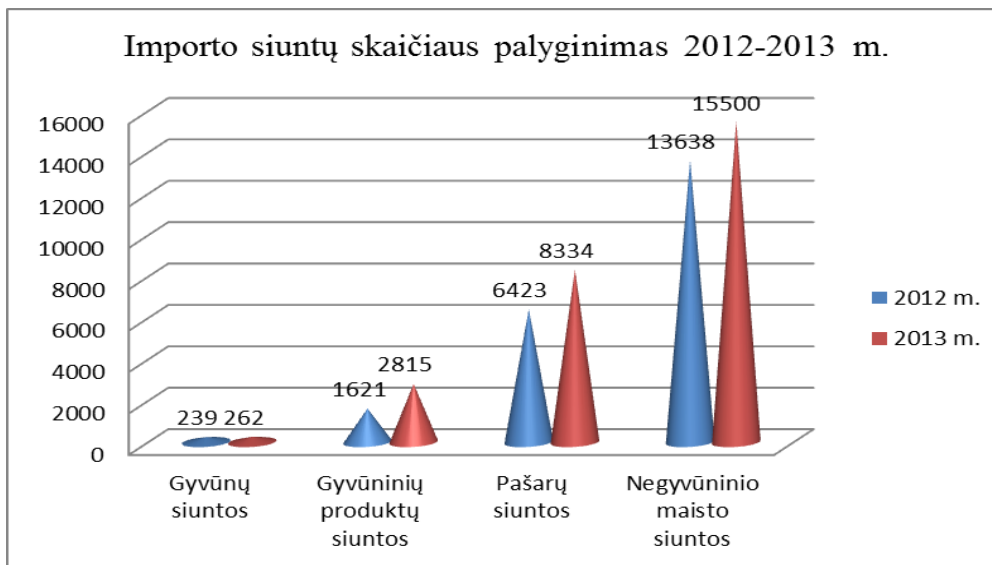
4. 2013 m. išaugo eksporto siuntų kiekis į trečiąsias šalis 18 143 vnt., (2012 m. – 14 394 vnt.).

5. Suderinti 9 veterinarijos sertifikatai, eksportuojamiems į trečiąsias šalis gyvūnams, gyvūniniams produktams.

Apibendrinus valstybinės pasienio veterinarijos kontrolės rezultatus, darytina išvada, kad numatyti kriterijai veiksmingai įgyvendinti, ypač siekiant skatinti eksportą į trečiąsias šalis. 2013 m. gyvūnai buvo importuojami ir vežami tranzitu per Medininkų, Kybartų ir Vilniaus oro uosto pasienio veterinarijos postus iš Baltarusijos, Rusijos, Ukrainos ir Turkijos. Tai buvo registruoti arkliai, cirko gyvūnai ir medicininės dėlės. Iš JAV buvo importuojama bulių ir šunų sperma.

Gyvūniniai produktai maistui buvo importuojami iš Kinijos, JAV, Vietnamo, Argentinos, Kanados, Urugvajaus, Čilės, Tailando, Filipinų, Maroko, Peru, N. Zelandijos, Indijos, Rusijos, Kazachstano, Ukrainos, Baltarusijos. Iš jų buvo importuojami žuvininkystės produktai, pieno produktai, medus, žaliava kolageno gamybai.

2013 m. importuojamų ir tranzitu vežamų gyvūnų, gyvūninių produktų, negyvūninių pašarų ir negyvūninio maisto siuntų skaičius, lyginant su 2012 m., padidėjo. Gyvūnų siuntų skaičius padidėjo 8,8 %, gyvūninių produktų importo siuntų skaičius išaugo 74 %, pašarų siuntų importas, lyginant su praėjusiais metais, padidėjo 29,8 %, negyvūninio maisto siuntų skaičius išaugo 13,7 %.

2013 m. tranzitu vežamų siuntų skaičius keitėsi. Palyginus 2013 m. duomenis su 2012 m., pastebėta, kad tranzitu vežamų gyvūnų skaičius sumažėjo 30,7 %, tai pat sumažėjo tranzitinių gyvūninių produktų siuntų skaičius 6,1 %, tuo tarpu pašarų siuntų skaičius išaugo 26,3 %.

Atliekant atskirų pasienio veterinarijos postų veiklos analizę nustatyta, kad per visus pasienio veterinarijos postus, išskyrus Molo pasienio veterinarijos postą, 2013 m. išaugo atliktų kontrolės procedūrų skaičius:

- 19 % importo procedūrų;
- 12 % tranzitu įvežamų;
- 1 % tranzitu išvežamų.

Eksportas į trečiąsias šalis

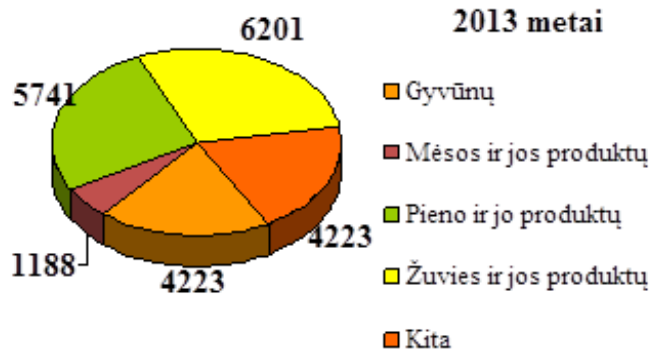
Siekiant sudaryti galimybes sėkmingai eksportuoti Lietuvos įmonėse pagamintus produktus bei Lietuvos ūkiuose užaugintus gyvūnus į trečiąsias šalis, per 2013 m. buvo parengti ir išsiųsta suderinti su trečiosiomis šalimis šie veterinarijos sertifikatai:

- 1) maistui skirtų pieno produktų, eksportuojamų į Turkijos Respubliką;
- 2) naminių galvijų, skirtų skerdimui, eksportuojamų iš Europos Sąjungos narių į Turkijos Respubliką;
- 3) galvijų, skirtų penėjimui, eksportuojamų iš Europos Sąjungos narių į Turkijos Respubliką;
- 4) veislinių galvijų patelių, eksportuojamų iš Europos Sąjungos narių į Turkijos Respubliką;
- 5) skersti skirtų kiaulių, eksportuojamų iš Lietuvos Respublikos į Gruziją;
- 6) kailių ar odų, eksportuojamų iš Lietuvos Respublikos į Togo Respubliką;
- 7) eksportuojamiems galvijams, kurie skirti veisimui ir produkcijai iš Lietuvos Respublikos į Turkmėniją;
- 8) šviežiai naminių jaučių mėšai, vežamai į Moldovos Respubliką;
- 9) šviežiai naminių kiaulių mėšai, vežamai į Moldovos Respubliką.

Pastebėtina, kad 2013 m. eksportuojamų VMVT kontroliuojamų siuntų skaičius, palyginus su 2012 m., išaugo 17,9 %.

Gyvūnų ir gyvūninių produktų, pašarų eksporto į trečiąsias šalis siuntų (sertifikatų) skaičius:

4. MOKSLINIS RIZIKOS VERTINIMAS IR LABORATORINĖ KONTROLĖ

Vykdamas valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės programą svarbią dalį užėmė VMVT pavaldžios įstaigos – NMVRVI, veikia mokslinių rizikos vertinimų srityje bei įgyvendinant įvairias maisto ir pašarų saugos bei kokybės, gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėsenos ir kontrolės programas, atliekant laboratorinius tyrimus. Įgyvendinant šią programą taip pat siekta užtikrinti veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės rodiklius, teiktos rekomendacijos bendraisiais mitybos klausimais, vystytas bendradarbiavimas ir aktyviai dalyvauta tarptautinio referentinių laboratorijų tinklo veikloje.

Strateginio veiklos plano 4 tikslas:

Užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės bei maisto ir pašarų saugumo ir kokybės nustatymą

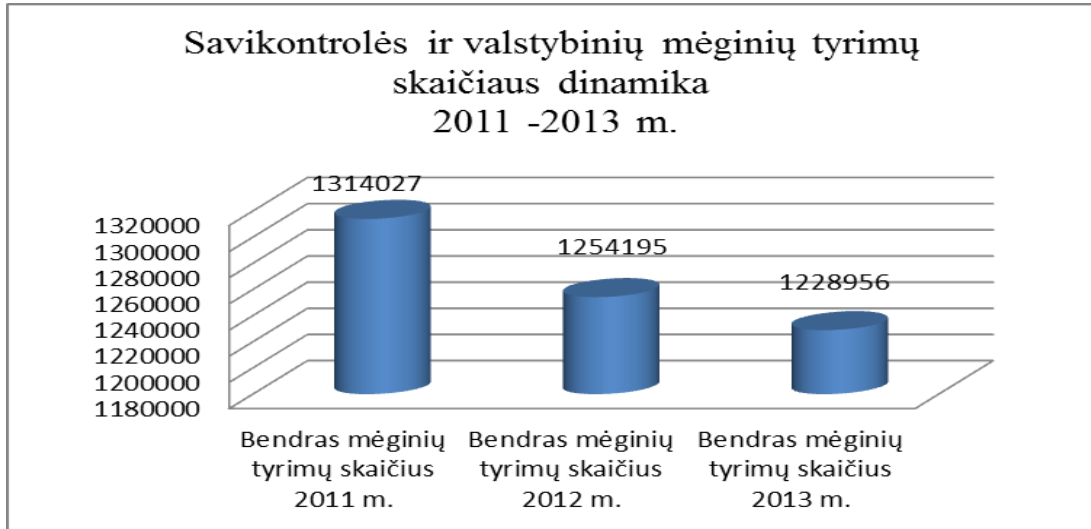
4 tikslo vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų reikšmė (2013 m.)	
	Planuota reikšmė	Faktinė reikšmė
1. Per metus įdiegtų ir akredituotų tyrimų metodų dalis (proc.) bendrame tyrimų metodų skaičiuje	1	13
2. Asmenų pateikti gyvūnų mėginių laboratoriniai tyrimai	220 000	70 984
3. Asmenų pateikti mėginiai ištirti laboratorijoje dėl nepageidaujamų medžiagų pašaruose	2 100	1 740
4. Asmenų pateikti maisto produktų laboratoriniai tyrimai	130 000	246 138
5. Naujai įdiegtų ir akredituotų laboratorinių tyrimo metodų skaičius	15	41

Pasiekti rezultatai:

1. Padidėjo naujai akredituojamų ir įdiegtųjų tyrimų metodų skaičius (2013 m. akredituota – 41 metodas, 2012 m. – 40, 2011 m. – 16).
2. 2013 m., lyginant su 2012 m., savikontrolės tyrimų sumažėjo 10,91 %; valstybinių tyrimų padaugėjo 2,14 %.

2013 m. NMVRVI atlikta 1 228 956 laboratoriniai tyrimai, iš kurių 71,06 % buvo valstybiniai ir 28,94 % ūkio subjektų savikontrolės tyrimai. Lyginant su 2012 metais, savikontrolės tyrimų 2013 metais sumažėjo 10,91 %, o valstybinių padaugėjo 2,14 %.

2013 m. tyrimų buvo atlikta mažiau, nes vežėjams, kurie eksportuoja galvijus į kitas šalis, nebetaikoma griežta kontrolė, nebereikia atlikti savikontrolės tyrimų, o tai labai sumažino planuotų tyrimų skaičių.

2013 metais iš atliktų maisto produktų laboratorinių tyrimų teisės aktų reikalavimų neatitiko 0,98 % maisto produktų. Iš visų atliktų gyvūnų užkrečiamųjų ligų tyrimų teigiami atvejai sudarė 0,54 %. Apibendrinus gautus duomenis, galima teigti, kad Lietuvos rinkoje esantys maisto produktai yra kokybiški ir atitinka teisės aktų reikalavimus. Taip pat pabrėžtina, kad galvijų sergamumas nėra didelis.

Tyrimai	2012 m.	2013 m.
	Bendras mėginių tyrimų skaičius, (iš jų teigiami, %)	Bendras mėginių tyrimų skaičius, (iš jų teigiami, %)
Savikontrolės mėginių tyrimai	399 258 (2,84 %)	355 701 (2,8 %)
Valstybinių mėginių tyrimai	854 937 (0,81 %)	873 255 (0,7%)
Iš viso:	1 254 195 (1,45 %)	1 228 956 (1,3%)

2013 metais buvo atlikti 4576 maisto produktų ir jų žaliavų mėginių laboratorinių tyrimų rezultatų atitikties teisės aktų reikalavimams vertinimų, iš jų –4217 valstybinių ir 359 komercinių, vertinimai.

2013 metais NMVRVI išorinius auditus atliko:

- 2 Europos Komisijos misijos iš Maisto ir veterinarijos tarnybos (FVO), siekiant įvertinti medžiagų liekanų ir teršalų gyvūnuose ir gyvūniniuose produktuose stebėseną bei žuvininkystės produktų gamybos ir rinkos kontrolės sistemą Lietuvoje;
- ekspertai iš Muitų Sąjungos (Rosselchoznadzor) Lietuvoje atliko veterinarinės kontrolės auditą;
- Jungtinių Amerikos Valstijų žemės ūkio departamento Maisto saugos ir inspekcijos tarnybos (FSIS) atstovas Dr. Faiz Agarib, NMVRVI atliko pakartotinį auditą siekiant įvertinti mėsos kontrolės sistemą Lietuvoje;
- Brazilijos Federacinės Respublikos žemės ūkio, gyvulininkystės ir maisto ministerijos atstovai vertino Lietuvos Respublikos valstybinės žuvininkystės produktų kontrolės sistemą.

Auditų metu ekspertai teigiamai įvertino NMVRVI darbą, personalo kompetenciją atlikti numatytus tyrimus, naudojamą įrangą bei kokybės kontrolės priemones.

NMVRVI savo veikloje taiko Vokietijos akreditacijos tarnybos DAkkS ir Rusijos Federacijos federalinės akreditacijos tarnybos akredituotas kokybės vadybos sistemas ir laboratorinių tyrimų metodus. 2013 m. buvo akredituota 41 naujas metodas (2012 m. – 40 metodų). Poreikis įdiegti ir akredituoti naujus tyrimų metodus atsirado dėl išaugusio valstybinių mėginių, importo ir eksporto mėginių tyrimų skaičiaus ir įvairovės, Europos Komisijos maisto ir veterinarijos tarnybos auditų rekomendacijų, pažangesnių tyrimų metodų, technikos naudojimo, jautresnių ir pigesnių tyrimų metodų taikymo, tyrimų spektro išplėtimo. Vokietijos akreditacijos tarnybos DAkkS audito metu patvirtinta, kad NMVRVI įdiegta kokybės vadybos sistema atitinka tarptautinio standarto ISO/IEC 17025:2005 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“ reikalavimus, naudojamos kontrolės priemonės užtikrina atliekamų tyrimų rezultatų tikslumą ir teisingumą.

NMVRVI kokybės vadybos sistemos gero veikimo pripažinimas taip pat reiškia, kad NMVRVI atliekamų tyrimų rezultatai pateisina užsakovų lūkesčius ir užtikrina pagrindinio tikslo –kad Lietuvos visuomenė vartotų saugius ir kokybiškus maisto produktus, šalyje būtų vykdoma efektyvi gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolė, būtų užtikrintas efektyvus valstybės politikos įgyvendinimas vartotojų interesų gynimo maisto ir veterinarijos srityse – įgyvendinimą.

Strateginio veiklos plano 5 tikslas:

Užtikrinti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą finansinę paramą ir bendrojo finansavimo lėšas

5 tikslo vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų reikšmė (2013 m.)	
	Planuota reikšmė	Faktinė reikšmė
Nacionalinių lėšų, skirtų gyvūnų užkrečiamųjų ligų, bendrai finansuojamų iš ES lėšų, kontrolei, susigrąžinimo procento didėjimas	41	41
Parengtų gyvūnų užkrečiamųjų ligų, bendrai finansuojamų iš ES lėšų, kontrolės programų skaičius	4	5

Pasiekti rezultatai:

1. 2013 m. Lietuvoje buvo vykdomos 5 užkrečiamųjų ligų kontrolės ir stebėsenos programos.

Strateginio veiklos plano 6 tikslas:

Užtikrinti VMVT darbo efektyvumą, siekiant didesnio visų socialinių partnerių pasitikėjimo VMVT vykdoma valstybine kontrole ir veikla

6 tikslo vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijų reikšmė (2013 m.)	
	Planuota reikšmė	Faktinė reikšmė
Socialinių partnerių, visuomenės ir verslo subjektų pasitikėjimo VMVT veikla didėjimas (proc.)	81	83
Ūkio subjektų, priskirtų mažos rizikos grupei, skaičiaus augimas (proc.)	80	79
Parengtų informacinių leidinių skaičius, paskelbtos ir	345	430

išplatintos VMVT interneto svetainėje informacijos skaičius		
Lietuvos pozicijų dėl teisės aktų ar jų keitimo, suderintų su VMVT socialiniais partneriais ir pateiktų ES, skaičius	55	50
Kvalifikaciją keliančių VMVT specialistų skaičius	900	925
Komandiruočių į ES Tarybos darbo struktūras pagal VMVT kompetenciją skaičius	50	60
Įgyvendinti pirmininkavimo ES funkcijas vykdančių asmenų finansinio skatinimo sistemą pagal VMVT kompetenciją	1	1
Įgyvendinti pirmininkavimo susitikimų kalendorių pagal VMVT kompetenciją	1	1
Pagal Vyriausybės lygiu patvirtintą sąrašą įgyvendinti susitikimų, kurių išlaidas apmoka VMVT, kalendorius	1	1
Dalyvauti VMVT reguliavimo sričiai priskirtų prioritetinių ES institucijų posėdžiuose, vnt.	200	174
Atlikti vartotojų apklausos analizę dėl visuomenės pasitikėjimo VMVT	1	0

Pasiekti rezultatai:

1. Parengti 1388 atsakymai į vartotojų ir verslininkų klausimus, pateiktus VMVT interneto svetainėje ar atsiųstus elektroniniu paštu.
2. 2013 m. nemokamu numeriu atsakyta į 3 156 paklausimus.
3. 2013 m. kvalifikaciją kėlė 925 darbuotojai.
4. Įgyvendintas pirmininkavimo susitikimų kalendorius pagal VMVT kompetenciją – 1 vnt.
5. Per pirmininkavimo ES Tarybai pusmetį koordinuoti 22 posėdžiai.
6. Vartotojų apklausos analizė dėl visuomenės pasitikėjimo VMVT neatlikta dėl finansinių lėšų trūkumo.

5. VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS VEIKLOS EFEKTYVUMAS

2013 m. VMVT toliau įgyvendino strateginę paslaugų kokybės gerinimo kryptį, apimančią ūkio subjektų konsultavimo ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimą, organizacijos veiklos gerinimą ir jos efektyvumo užtikrinimą, bendradarbiavimą su socialiniais partneriais ir kitomis suinteresuotomis visuomenės grupėmis.

VMVT valstybinę maisto ir veterinarinę kontrolę organizuoja vadovaudamasi Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17020:2012 „Atitikties įvertinimas. Bendrieji įvairių tipų kontrolės įstaigų veikimo kriterijai“ reikalavimais. Šiuo metu visoms VMVT pagal kompetenciją priskirtoms kontrolės sritims yra parengti standartiniai veiklos tikrinimo procedūrų aprašai ir patikrinimo aktų klausimynai. 2013 m. gruodžio mėnesį VMVT vykdytas kokybės vadybos sistemos akreditacijos auditas.

VMVT vykdoma veikla yra audituojama. VMVT vidaus audito skyrius 2013 m. atliko 19 auditų, iš jų – 11 planinių ir 8 neplaninius. Atlikti 4 veiklos ir valdymo vidaus auditai, kurių metu audituota 15 teritorinių VMVT. Teritorinėms VMVT pateiktos 76 rekomendacijos, taip pat atlikti 7 Valstybinės maisto ir veterinarinės kontrolės įvertinimo auditai, kurių metu audituota VMVT Pasienio maisto ir veterinarinės kontrolės skyriaus veikla, 3 VMVT Pasienio maisto ir veterinarinės kontrolės skyriaus pasienio veterinarijos postai (poskyriai), NMVRVI ir 18 teritorinių VMVT.

Neplaniniai vidaus auditai buvo atliekami vykdamant VMVT direktoriaus pavedimus. Parengtos 6 pažymos dėl atliktų tyrimų.

Metai	Planinių auditų skaičius	Neplaninių auditų skaičius	Iš viso
2011	14	10	24
2012	15	7	22
2013	11	8	19

Vykdamas veiklą po audito VMVT, pasienio veterinarijos postuose, NMVRVI ir teritorinėse VMVT buvo vykdomi pažangos stebėjimai, kurių metu atliktas dokumentinis patikrinimas, kaip audituoti subjektai vykdo rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planus, ar numatytos priemonės rekomendacijoms įgyvendinti tinkamai ir laiku įgyvendinamos. 2013 m. iš 7 atliktų vidaus auditų 4 vidaus auditams parengta 17 pažymų apie pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą. 2012 m. atliktiems 3 vidaus auditams parengta 11 pažymų apie atliktų rekomendacijų įgyvendinimą.

2014 m. VMVT Vidaus audito skyriaus vidaus auditai planuojami atsižvelgiant į nustatytą riziką bei apima VMVT strateginius veiklos tikslus, uždavinių įgyvendinimą bei tikslus, numatytus Reglamente 882/2004/EC bei Lietuvos Respublikos kontrolės institucijų integruotame nacionaliniame kontrolės plane ir nacionaliniuose teisės aktuose.

Bendradarbiavimas

2013 m., kaip ir ankstesniais metais, VMVT palaikė glaudžius ryšius su įvairiomis šalimis ir stiprino bendradarbiavimą su daugelio valstybės institucijų, asociacijų atstovais.

Sėkmingai vyksta gyvūninių maisto produktų eksportas į Rusiją, Ukrainą, Baltarusiją, Kazachstaną bei daugelį kitų pasaulio šalių. Tačiau kai kuriems produktams trečiosios šalys kelia skirtingus veterinarinius reikalavimus ir šiuo metu vyksta derybos su įvairiomis šalimis dėl tam tikrų produktų eksporto.

VMVT 2013 m. dalyvavo 4 konkursuose laimėti ES finansuojamus projektus:

- VMVT kartu su Grontmij A/S (Danija), WYG International Limited (UK), Agriconsulting Europe S.A. (Belgija) dalyvavo konkurse laimėti techninės pagalbos projektą EuropeAid/133816/C/SER/UA/5 „Maisto saugos sistemos tobulinimas Ukrainoje“. Konkurse dalyvavo 7 konsorciumai. 2014 m. sausio mėn. turėtų paaiškėti laimėtojas.
- VMVT kartu su Opera Scarl (Italija) dalyvavo Europos Komisijos paskelbtame konkurse laimėti projektą pagal programą „Geresnis mokymas rūpinantis maisto sauga“ tema „Maisto higiena ir įmonėms taikomas lankstumas“. Projektas laimėtas. 2014 m. VMVT kartu su Opera Scarl (Italija) organizuos ir praves mokymus „Maisto higiena ir įmonėms taikomas lankstumas“ Europos Sąjungos valstybėms.
- Kartu su Vokietijos Žemutinės Saksonijos valstybine vartotojų apsaugos ir maisto saugos tarnyba dalyvavo atrankoje laimėti Dvynių projektą Serbijoje „Maisto įmonių pajėgumų stiprinimas ir šalutinių gyvūninių produktų valdymas“.
- VMVT kartu su Opera Scarl (Italija) dalyvavo Techninės paramos teikimo Turkijai projekte „Techninė pagalba ruošiant veterinarijos strategijos dokumentą“, tačiau projekto nelaimėjo.

Europos Komisijos Maisto ir veterinarijos tarnybos (FVO) auditų koordinavimas

2013 m. buvo planuoti 3 FVO auditai, tačiau įvyko dar du papildomi neplanuoti FVO auditai. Sėkmingai sukoordinuoti 5 FVO auditai:

- 2013 m. kovo 18–22 d. Lietuvoje atliktas auditas Nr. DG (SANCO) 2013-6845 siekiant įvertinti liekanų ir teršalų gyvuose gyvūnuose ir gyvūniniuose produktuose kontrolę;
- 2013 m. balandžio 4–5 d. Lietuvoje atliktas auditas Nr. DG (SANCO) 2013-6962 siekiant įvertinti siūlomas Kybartų kelio pasienio kontrolės posto (PKP) patalpas;
- 2013 m. gegužės 20–24 d. Lietuvoje atliktas auditas Nr. DG (SANCO) 2013-6758 siekiant įvertinti TRACES sistemos naudojimą;
- 2013 m. gegužės 29 d.–birželio 7 d. Lietuvoje atliktas auditas Nr. DG (SANCO) 2013-6671 siekiant įvertinti maisto saugos kontrolės sistemas, taikomas žuvininkystės produktų gamybai ir tiekimui rinkai;

• 2013 m. spalio 18–21 d. Lietuvoje atliktas auditas Nr. DG (SANCO) 2013-7116 siekiant įvertinti, kaip vykdoma afrikinio kiaulių maro kontrolė pasienyje.

Pirmininkavimo ES Tarybai metu VMVT nemažai svarbių renginių organizavo Lietuvoje. Rugsėjo 3–5 dienomis Vilniuje vyko tarptautinis seminaras „Prevencinių priemonių taikymas ir stiprinimas siekiant sumažinti esamą klasikinio ir afrikinio kiaulių maro patekimo riziką į Europos Sąjungą“ ir ES Tarybos vyriausiųjų veterinarijos pareigūnų (CVO) darbo grupės posėdis. Vilniuje taip pat suorganizuoti Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) patarėjų forumo 49-asis posėdis, kuriame diskutuota, kaip gerinti mokslinį bendradarbiavimą tarp EFSA, ES valstybių, tarptautinių organizacijų ir trečiųjų šalių rizikos vertinimų institucijų bei neformalus ES maisto saugos tarnybų vadovų susitikimas.

Per pirmininkavimo ES Tarybai pusmetį koordinuoti šie posėdžiai:

- Vyriausiųjų veterinarijos pareigūnų susitikimai, vienas jų suorganizuotas Lietuvoje;
- Veterinarijos ekspertų (Potsdamo pogrupis) darbo grupės posėdžiai, kurių metu buvo aptarti veterinariniai klausimai, susiję su Kanada, JAV, Naująja Zelandija, Čile, Peru ir Kolumbija, Meksika, Korėja, Tailandu, Kinija, Rusija ir Muitų sąjunga;
- Jungtinės Veterinarijos ekspertų (Gyvūnų sveikatos pogrupis) ir Fitosanitarijos ekspertų darbo grupės, kurių metu buvo svarstomas naujo finansinio reglamento projektas;
- Veterinarijos ekspertų (Gyvūnų sveikatos pogrupis) darbo grupės posėdžiai, per kuriuos pabaigtas pasiūlymo dėl gyvūnų sveikatos reglamento nagrinėjimas;
- Jungtinės Veterinarijos ekspertų (Visuomenės sveikatos pogrupis) ir Fitosanitarijos ekspertų darbo grupės posėdžiai, kurių metu išnagrinėta 70 iš 162 pasiūlymų dėl oficialios kontrolės reglamento straipsnių;
- *Codex Alimentarius* posėdžiai: dėl veterinarinių vaistų liekanų maisto produktuose (Briuselyje ir JAV) ir dėl maisto higienos (Briuselyje ir Vietname).

Svarbu tai, kad VMVT specialistams pavyko pasiekti visų užsibrėžtų tikslų, ypač svarstant keletą ypatingai reikšmingų dokumentų, tokių kaip finansinis dokumentas, gyvūnų sveikatos ir valstybinės kontrolės reglamentų projektai. Konferencijose mėsos saugos ir kokybės kontrolės procesų modernizavimo bei gyvūnų gerovės klausimais, kurias VMVT organizavo drauge su Europos Komisija, vykusios diskusijos padės Europos Komisijai ateityje rengiant būtinus teisės aktų pakeitimus bei sprendžiant aktualius klausimus šiose srityse.

6. VYKDYTOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

PROGRAMA „VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARINĖ KONTROLĖ“

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymo procentas
<i>1 tikslas. Užtikrinti gyvūnų gerovės ir sveikatos lygio augimą, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų, šalutinių gyvūninių produktų naudojimo saugą ir kokybę</i>				
R-04-02-01-01	Galvijų bandų sveikatingumo didėjimas (bandų, kurios siekia gauti bandų, neapimtų galvijų tuberkuliozės, leukozės ir bruceliozės, statusą), (proc.)	98,5	96,8	98,3 %
R-04-02-01-02	Ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų gyvulių laikymo vietose mažėjimas (proc.)	44	23	147,7 %
R-04-02-01-03	Gyvūnų gerovės pažeidimų mažėjimas (proc.)	19,5	18,7	104,1 %

R-04-02-01-04	Pašarų tvarkymo subjektų, tinkamai vykdančių teisės aktų reikalavimus, dalis bendrame šiai veiklai patvirtintų subjektų skaičiuje (proc.)	82	84,9	103,5 %
R-04-02-01-05	Šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo gerėjimas (proc.)	59	61	103,4 %
R-04-02-01-06	Tinkamai teisės aktų reikalavimus vykdančių veterinarinius vaistus ir biocidus gaminančių ir teikiančių į rinką subjektų dalis (proc.) bendrame šiai veiklai registruotų subjektų skaičiuje	68	74,6	109,7 %
R-04-02-01-07	Gyvūnų gerovės reikalavimų laikymasis jų transportavimo metu (proc.)	98	98,01	100,01 %
<i>1 tikslo 1 uždavinys. Teikiant metodinę pagalbą ir vykdant rizikos analize pagrįstą valstybinę veterinarinę kontrolę, užtikrinti, kad gyvūnų gerovė ir sveikata, pašarai, veterinariniai vaistai ir biocidai, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymas atitiktų nustatytus saugos, kokybės ir kitus privalomuosius teisės aktų reikalavimus</i>				
P-04-02-01-01-01	Ūkio subjektų patikrinimų dėl gyvūnų gerovės, sveikatingumo, ženklavimo ir identifikavimo skaičius	30 500	31 453	103,1 %
P-04-02-01-01-02	Pašarų tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius	6 400	5 086	79,5 %
P-04-02-01-01-03	Ištirtų pašarų mėginių skaičius	1 224	1 671	136,5%
P-04-02-01-01-04	Veterinarinių vaistų ir biocidų gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių, naudojimo, gyvūnams gydyti ir užkrečiamųjų gyvūnų ligų profilaktikai gyvūnų laikymo vietose, patikrinimų skaičius	2 700	3 294	122 %
P-04-02-01-01-05	Paimtų mėginių dėl pavojingų užkrečiamųjų gyvūnų ligų skaičius	430 000	454 880	105,80%
P-04-02-01-01-06	Pasiutligės atvejų skaičius	4	1	175 %
P-04-02-01-01-07	Parengtų neatidėliotinių priemonių planų dėl ypač greitai plintančių gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų skaičius	7	7	100%
<i>2 tikslas. Užtikrinti apsaugą vartotojų interesų, susijusių su maisto sauga ir kokybe visuose maisto tvarkymo etapuose, įskaitant kovą su maisto klastotėmis, nelegalia prekyba</i>				
R-04-02-02-01	Maisto produktų ženklavimo pažeidimai, atsižvelgiant į bendrą patikrinimų skaičių, (proc.)	18	18	100 %
R-04-02-02-02	Mėginių, neatitikusių maisto produktų saugos ir kokybės reikalavimų, skaičius (proc.)	0,8	0,6	125 %
<i>2 tikslo 1 uždavinys. Teikiant metodinę pagalbą, vykdant efektyvų rizikos vertinimą ir valstybinę maisto kontrolę, užtikrinti, kad tiekiamas rinkai maistas atitiktų teisės aktų nustatytus saugos, kokybės, ženklavimo ir kitus privalomus reikalavimus, nustatyti maisto klastojimo ir nelegalios prekybos atvejus</i>				
P-04-02-02-01-01	Maisto tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius, atsižvelgiant į rizikos vertinimo duomenis	28 000	26 530	94,8 %
P-04-02-02-01-02	Sprendimų dėl nesaugaus maisto, produktų sustabdymo ir uždraudimo tiekti į Lietuvos rinką, skaičius	2 800	2 438	112,9 %
P-04-02-02-01-03	Nustatytų maisto klastojimo, Reklamos įstatymo ir ženklavimo pažeidimų (vartotojų klaidinimo) atvejų skaičius	1 250	758	139,4 %
P-04-02-02-01-04	Pagrįstų vartotojų skundų dėl maisto ir su	925	896	96,9 %

	maistu susijusių paslaugų teikimo skaičius			
P-04-02-02-01-05	VMVT bendruoju telefonu pateiktų konsultacijų skaičius	2 000	3 153	157,7 %
P-04-02-02-01-06	Mokslinių rizikos vertinimų, mokslinių nuomonių skaičius	30	34	113,3 %
P-04-02-02-01-07	Žmonių grupinių susirgimų (protrūkių), kilusių dėl nesaugaus maisto, skaičius	20	11	145 %
P-04-02-02-01-08	Ištirtų maisto mėginių skaičius	7 500	9 671	128,9 %
P-04-02-02-01-09	Žalio pieno atitikimas aukštos kokybės reikalavimams, proc.	96	96,5	100,5 %
P-04-02-02-01-09	Suorganizuotų susitikimų su maisto tvarkytojais skaičius	55	46	83,6 %
<i>3 tikslas. Užtikrinti, kad importuojamos į Lietuvą (tuo pačiu ir į Europos Bendriją), taip pat tranzitu gabenamos ir eksportuojamos VMVT kontroliuojamos prekės atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nekeltų pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai</i>				
R-04-02-03-01	Į Lietuvą ir Europos Bendriją importuojamų VMVT kontroliuojamų maisto prekių siuntų, neatitinkančių teisės aktų reikalavimų, dalis (proc.) bendrame importuotų siuntų skaičiuje	0,4	0,2	150 %
<i>3 tikslo 1 uždavinys. Teikiant metodinę pagalbą ir vykdant efektyvią pasienio veterinarinę kontrolę, apsaugoti Lietuvos ir ES teritoriją nuo nesaugaus maisto, pašarų, gyvūnų užkrečiamųjų ligų ir užtikrinti transportuojamų gyvūnų gerovės kontrolę</i>				
P-04-02-03-01-01	Patikrintų importuojamų į ES teritoriją gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius	7 500	10 740	143,2 %
P-04-02-03-01-02	Patikrintų tranzitu vežamų gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius	40 000	65 511	163,8 %
P-04-02-03-01-03	Tranzitu vežamų gyvūninių produktų, kurie laikinai saugomi muitinės sandėliuose, patikrinimų skaičius	9 200	9 489	103,1%
P-04-02-03-01-04	Uždraustų importuoti VMVT kontroliuojamų negyvūninių, gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius	27	27	100 %
<i>4 tikslas. Užtikrinti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės bei maisto ir pašarų saugumo ir kokybės nustatymą pagal pateiktus asmenų prašymus</i>				
R-04-02-04-01	Per metus įdiegtų ir akredituotų tyrimų metodų dalis (proc.) bendrame tyrimų metodų skaičiuje	1	13	1300 %
<i>4 tikslo 1 uždavinys. Užtikrinti tinkamą mėginių laboratorinį ištyrimą bei įvertinti laboratorinių tyrimų rezultatus teisės aktų nustatyta tvarka</i>				
P-04-02-04-01-01	Asmenų pateikti gyvūnų mėginių laboratoriniai tyrimai	220 000	70 984	32,3 %
P-04-02-04-01-02	Asmenų pateikti mėginiai ištirti laboratorijoje dėl nepageidaujamų medžiagų pašaruose	2 100	1 740	82,9 %
P-04-02-04-01-03	Asmenų pateikti maisto produktų laboratoriniai tyrimai asmenų prašymus skaičius	130 000	246 138	189,3%
P-04-02-04-01-04	Naujai įdiegtų ir akredituotų laboratorinių tyrimo metodų skaičius	15	41	273,3 %
<i>5 tikslas. Užtikrinti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą finansinę paramą ir bendrojo finansavimo lėšas</i>				
R-04-02-05-01	Nacionalinių lėšų, skirtų gyvūnų užkrečiamųjų ligų, bendrai finansuojamų iš ES lėšų, kontrolei, susigrąžinimo procento	41	41	100 %

	didėjimas			
<i>5 tikslo 1 uždavinys. Vykdyti gyvūnų užkrečiamųjų ligų, finansuojamų ES ir bendrojo finansavimo lėšomis, stebėsenos ir kontrolės programas Lietuvoje</i>				
P-04-02-05-01-01	Parengtų gyvūnų užkrečiamųjų ligų, bendrai finansuojamų ES lėšomis, kontrolės programų skaičius	4	5	125 %
<i>6 tikslas. Užtikrinti VMVT veiklos efektyvumą, siekiant didesnio visų socialinių partnerių pasitikėjimo jos vykdoma valstybine kontrole ir veikla</i>				
R-04-02-06-01	Socialinių partnerių, visuomenės ir verslo subjektų pasitikėjimo VMVT veikla didėjimas (proc.)	81	83	102,5 %
R-04-02-06-02	Ūkio subjektų, priskirtų mažai rizikai, skaičiaus augimas (proc.)	80	79	98,8 %
<i>6 tikslo 1 uždavinys. Taikant modernias administravimo ir kokybės valdymo priemones, vykdyti efektyvų ir centralizuotą valstybinės kontrolės organizavimą visoje šalyje</i>				
P-04-02-06-01-01	Parengtų informacinių leidinių skaičius, paskelbtos ir išplatintos VMVT interneto svetainėje informacijos skaičius	345	430	124,6 %
P-04-02-06-01-02	Lietuvos pozicijų dėl teisės aktų ar jų keitimo, suderintų su VMVT socialiniais partneriais ir pateiktų ES, skaičius	55	50	90,9 %
P-04-02-06-01-03	Kvalifikaciją keliančių VMVT specialistų skaičius	900	925	102,8 %
P-04-02-06-01-04	Komandiruočių į Europos Sąjungos Tarybos darbo struktūras pagal VMVT kompetenciją skaičius	50	60	120%
P-04-02-06-01-05	Įgyvendinta pirmininkavimo funkcijas pagal VMVT kompetenciją vykdančių asmenų finansinio skatinimo sistema	1	1	100 %
P-04-02-06-01-06	Pagal VMVT kompetenciją įgyvendintas pirmininkavimo susitikimų kalendorius	1	1	100 %
P-04-02-06-01-07	Pagal Vyriausybės lygiu patvirtintą sąrašą įgyvendinti susitikimų, kurių išlaidas apmoka VMVT, kalendorius	1	1	100 %
P-04-02-06-01-08	Dalyvauta VMVT reguliavimo sričiai priskirtų prioritetinių ES institucijų darbo organų posėdžiuose, organų posėdžiuose, vnt.	200	174	87 %
P-04-02-06-01-09	Atlikta vartotojų apklausos analizė dėl visuomenės pasitikėjimo VMVT	1	0	0

Paaiškinimai dėl nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių:

Užtikrinant gyvūnų gerovės ir sveikatos lygio augimą, pašarų, veterinarinių vaistų ir biocidų, šalutinių gyvūninių produktų naudojimo saugą ir kokybę, buvo siekiama įvykdyti šiuos rodiklius:

R-04-02-01-01 – galvijų bandų sveikatingumo didėjimas (bandų, kurios siekia gauti bandų, neapimtų galvijų tuberkuliozės, leukozės ir bruceliozės, statusą), (proc.). Nepasiekta planuota reikšmė, nes nebuvo įvertintas bandų stambinimas, o tai turėjo įtakos bendram bandų skaičiui mažėti. Pastebėtina, kad galvijų, dalyvaujančių priežiūros programoje skaičius padidėjo ir siekia 98,8 proc.

R-04-02-01-02 – ūkinių gyvūnų registravimo ir identifikavimo pažeidimų gyvulių laikymo vietose mažėjimas (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta: galvijų, avių ir ožkų, kiaulių laikymo vietos, kuriose nustatomi pažeidimai sudaro apie 19 proc. iš visų patikrintų, ir tai yra geras

rezultatas, tačiau sustiprinus arklių ženklavimo ir registracijos kontrolę, atsižvelgiant į ES arklienų „skandalą“, arklių laikymo vietose nustatytas didesnis pažeidimų skaičius.

R-04-02-01-03 – gyvūnų gerovės pažeidimų mažėjimas (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, nes nustatyta mažiau pažeidimų atvejų dėl gyvūnų gerovės tiek ūkinės paskirties gyvūnų, tiek gyvūnų augintinių netinkamų laikymo vietų.

R-04-02-01-03 – pašarų tvarkymo subjektų, tinkamai vykdančių teisės aktų reikalavimus, dalis bendrame šiai veiklai patvirtintų subjektų skaičiuje (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, nes tam įtakos turėjo tinkamas pašarų saugos reikalavimų laikymasis.

R-04-02-01-05 – šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo gerėjimas (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, nes tam įtakos turėjo parengta ir įdiegta šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių tvarkymo įmonių oficialios valstybinės veterinarinės kontrolės patikrinimo aktų duomenų suvedimo kompiuterinė programa.

R-04-02-01-06 – tinkamai teisės aktų reikalavimus vykdančių veterinarinius vaistus ir biocidus gaminančių ir teikiančių į rinką subjektų dalis (proc.) bendrame šiai veiklai registruotų subjektų skaičiuje. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta dėl mažiau pasitaikančių teisės aktų reikalavimų pažeidimų nustatymo.

R-04-02-01-07 – gyvūnų gerovės reikalavimų laikymasis jų transportavimo metu (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, nes teritorinės VMVT vykdo griežtą vežamų gyvūnų gerovės reikalavimų kontrolę.

P-04-02-01-01-01 – ūkio subjektų patikrinimų dėl gyvūnų gerovės, sveikatingumo, ženklavimo ir identifikavimo skaičius. Planuota vertinimo reikšmė pasiekta.

P-04-02-01-01-02 – pašarų tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, nes per metus sumažėjo pašarų ūkio subjektų skaičius, tačiau jie nepranešė apie veiklos nutraukimą teritorinėms VMVT, todėl tik patikrinimo metu buvo nustatoma, kad ūkio subjektas veiklos nebevykdo.

P-04-02-01-01-03 – ištirtų pašarų mėginių skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta dėl sumažėjusio pašarų ūkio subjektų skaičiaus.

P-04-02-01-01-04 – veterinarinių vaistų ir biocidų gamybos, didmeninės ir mažmeninės prekybos įmonių, naudojimo, gyvūnams gydyti ir užkrečiamųjų gyvūnų ligų profilaktikai gyvūnų laikymo vietose, patikrinimų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes buvo atlikta tikslinių patikrinimų ir organizuotas reidas dėl veterinarinių vaistų kontrolės visose grandyse, po kurio teritorinės VMVT turėjo atlikti pakartotinius patikrinimus ir taikyti poveikio priemones.

P-04-02-01-01-05 – ištirtų pašarų mėginių skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes buvo daugiau imama mėginių dėl afrikinio kiauliu maro.

P-04-02-01-01-06 – pasiutligės atvejų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta dėl pasiutligės atvejų sumažėjimo. Nustatytas tik 1 pasiutligės atvejis.

P-04-02-01-01-07 – parengtų neatidėliotinių priemonių planų, dėl ypač greitai plintančių gyvūnų pavojingų užkrečiamų ligų, skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, parengti 7 planai.

Užtikrinant vartotojų interesų, susijusių su maisto sauga ir kokybe visais maisto tvarkymo etapais, įskaitant kovą su maisto klastotėmis, nelegalia prekyba, apsaugą, buvo siekiama įvykdyti šiuos rodiklius:

R-04-02-02-01 – maisto produktų ženklavimo pažeidimai, atsižvelgiant į bendrą patikrinimų skaičių, (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta dėl sumažėjusių vaisių ir daržovių ženklavimo reikalavimų pažeidimų.

R-04-02-02-02 – mėginių, neatitikusių maisto produktų saugos ir kokybės reikalavimų, proc. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta. Mėginių, neatitikusių maisto produktų saugos ir kokybės reikalavimus, nustatyta mažiau.

P-04-02-02-01-01 – maisto tvarkymo subjektų patikrinimų skaičius, atsižvelgiant į rizikos vertinimo duomenis. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, nes pritaikius naują subjektų rizikos vertinimo sistemą patikrinta mažiau maisto tvarkymo įmonių.

P-04-02-02-01-02 – sprendimų dėl nesaugaus maisto, produktų sustabdymo ir uždraudimo tiekti į Lietuvos rinką skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta (112,9 %).

P-04-02-02-01-03 – nustatytų maisto klastojimo, reklamos įstatymo ir ženklinimo pažeidimų (vartotojų klaidinimo) atvejų skaičius. Planuotas vertinimo kriterijus pasiekta, nes nustatyta žymiai mažiau pažeidimų.

P-04-02-02-01-04 – pagrįstų vartotojų skundų dėl maisto ir su maistu susijusių paslaugų teikimo skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, nes maisto saugos kokybė gerėja, todėl mažiau gauta pagrįstų skundų.

P-04-02-02-01-05 – tarnybos bendroju telefonu pateiktų konsultacijų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes daugiausiai teiraujama dėl verslo konsultacijų, jos sudaro 85% visų gautų paklausimų. Kiti 15% paklausimų sudaro tuos, kurių metu vartotojas teiraujasi su asmeniniu vartojimu susijusiais klausimais.

P-04-02-02-01-06 – mokslinių rizikos vertinimų, mokslinių nuomonių skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, nes rizikos vertinimų atlikta daugiau nei planuota.

P-04-02-02-01-07 – žmonių grupinių susirgimų (protrūkių), kilusių dėl nesaugaus maisto skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta, nes užfiksuota mažiau protrūkių nei buvo planuota.

P-04-02-02-01-08 – ištirtų maisto mėginių skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes tirta daugiau maisto mėginių, siekiant užtikrinti maisto saugą ir kokybę.

P-04-02-02-01-09 – žalio pieno atitikimas aukštos kokybės reikalavimams (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta 100,5 %.

P-04-02-02-01-10 – suorganizuotų susitikimų su maisto tvarkovais skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta.

Užtikrinant, kad importuojamos į Lietuvos Respubliką tuo pačiu ir į Europos Bendriją, taip pat tranzitu gabenamos ir eksportuojamos Tarnybos kontroliuojamos prekės atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nesukeltų pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai, buvo siekiama įvykdyti šiuos rodiklius:

R-04-02-03-01 – į Lietuvą ir Europos Bendriją importuojamų VMVT kontroliuojamų maisto prekių siuntų, neatitinkančių teisės aktų reikalavimus, dalis (proc.), bendrame importuotų siuntų skaičiuje. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta.

P-04-02-03-01-01 patikrintų importuojamų į ES teritoriją gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta dėl to, kad per Lietuvos pasienio veterinarijos postus importuota daugiau krovinių, skirtų kitoms ES valstybėms narėms.

P-04-02-03-01-02 – patikrintų tranzitu vežamų gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes padaugėjo tranzitu vežamų siuntų iš Kaliningrado srities į Rusijos Federaciją.

P-04-02-03-01-03 – tranzitu vežamų gyvūninių produktų, kurie laikinai saugomi muitinės sandėliuose, patikrinimų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta dėl to, kad padidėjo VMVT kontroliuojamų prekių krova Klaipėdos uoste.

P-04-02-03-01-04 – uždraustų importuoti VMVT kontroliuojamų negyvūninių, gyvūninių produktų ir pašarų siuntų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta .

Užtikrinant gyvūnų užkrečiamųjų ligų, veterinarinių vaistų ir biocidų saugumo, efektyvumo ir kokybės, bei maisto ir pašarų saugumo ir kokybės nustatymą, pagal pateiktus asmenų prašymus, buvo siekiama įvykdyti šiuos rodiklius:

R-04-02-04-01 – per metus įdiegtų ir akredituotų tyrimų metodų dalis (proc.), bendrame tyrimų metodų skaičiuje. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, kadangi akredituota žymiai daugiau naujų metodų.

P-04-02-04-01-01 – asmenų pateikti gyvūnų mėginių laboratoriniai tyrimai. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, kadangi vežėjams, kurie eksportuoja galvijus į kitas šalis, nebetaikoma griežta kontrolė, nebereikia atlikti savikontrolės tyrimų, tai labai sumažino planuotų tyrimų skaičių.

P-04-02-04-01-02 – asmenų pateikti mėginiai ištirti laboratorijoje dėl nepageidaujamų medžiagų pašaruose. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta dėl sumažėjusio pašarų ūkio subjektų skaičiaus.

P-04-02-04-01-03 – asmenų pateikti maisto produktų laboratoriniai tyrimai. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, kadangi 2013 01 15 prie NMVRVI prijungtas dar vienas Telšių teritorinis skyrius, kas padidino savikontrolės tyrimų skaičių, taip pat uždarius VMVT teritorines Marijampolės, Utenos ir Tauragės laboratorijas, NMVRVI perėmė jų klientus bei savikontrolės tyrimus. Kitas faktorius – dauguma tirtų maisto produktų yra skirti eksportui į Rusiją, įvežant maisto produktus į šią šalį vykdoma griežta kontrolė bei reikalaujama atlikti daug laboratorinių tyrimų, dėl to taip pat yra ženklus savikontrolės tyrimų padidėjimas.

P-04-02-04-01-04 – naujai įdiegtų ir akredituotų laboratorinių tyrimo metodų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė žymiai viršyta, kadangi dauguma naujų metodų akredituota Telšių teritoriniame skyriuje, taip pat poreikis įdiegti ir akredituoti naujus metodus atsirado dėl: oficialios kontrolės tyrimų atlikimo, importo kontrolės mėginių tyrimų, eksporto mėginių tyrimų, FVO auditų rekomendacijų, pažangesnių tyrimų technikų naudojimo, jautresnių ir pigesnių tyrimų metodų taikymo, tyrimų spektro išplėtimo.

Užtikrinant efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną ir kontrolę, naudojant ES teikiamą finansinę paramą ir bendrojo finansavimo lėšas, buvo siekiama įvykdyti šiuos rodiklius:

R-04-02-05-01 – nacionalinių lėšų, skirtų gyvūnų užkrečiamųjų ligų kontrolei (bendrai finansuojamų iš ES lėšų), susigrąžinimo procento didėjimas. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta.

P-04-02-05-01-01 – gyvūnų užkrečiamųjų ligų (bendrai finansuojamų ES lėšomis) kontrolės programų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes buvo planuojamas 4 programų vykdymas, o vykdytos 5 programos.

Užtikrinant VMVT veiklos efektyvumą, siekiant didesnio visų socialinių partnerių pasitikėjimo VMVT vykdoma valstybine kontrole ir veikla, buvo įgyvendinami šie rodikliai:

R-04-02-06-01 – socialinių partnerių, visuomenės ir verslo subjektų pasitikėjimas VMVT veikla didėjimas (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė įvykdyta.

R-04-02-06-02 – ūkio subjektų, priskirtų mažai rizikai, skaičiaus augimas (proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta.

P-04-02-06-01-01 – parengtų informacinių leidinių skaičius, paskelbtos ir išplatintos VMVT interneto svetainėje informacijos skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta ir viršyta, nes užfiksuota daugiau viešintinių įvykių.

P-04-02-06-01-02 – Lietuvos pozicijų dėl teisės aktų ar jų keitimo, suderintų su VMVT socialiniais partneriais ir pateiktų ES, skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, nes Europos Komisija vėluoja parengti ir pateikti teisės aktų projektus, todėl ir pozicijų dėl jų mažiau.

P-04-02-06-01-03 – kvalifikaciją keliančių VMVT specialistų skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė viršyta, nes vyko daug mokymų pasiruošimui Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai metu.

P-04-02-06-01-04 – komandiruočių į ES Tarybos darbo struktūras pagal VMVT kompetenciją skaičius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta ir viršyta, kadangi Lietuvai pirmininkaujant ES Tarybai, į ES Tarybos darbo grupių posėdžius vyko vidutiniškai po 2 atstovus.

P-04-02-06-01-05 – įdiegta pirmininkavimo funkcijas pagal VMVT kompetenciją atliekančių asmenų finansinio skatinimo sistema. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta.

P-04-02-06-01-06 – pagal VMVT kompetenciją įgyvendintas pirmininkavimo susitikimų kalendorius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta.

P-04-02-06-01-07 – pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės lygiu patvirtintą sąrašą įgyvendintas B susitikimų, kurių išlaidas apmoka VMVT, kalendorius. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė įgyvendinta.

P-04-02-06-01-08 – dalyvauta VMVT reguliavimo sričiai priskirtų prioritetinių ES institucijų darbo organų posėdžiuose. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, nes Europos Komisija vėluoja parengti ir pateikti teisės aktų projektus, todėl ir posėdžių, skirtų jiems svarstyti, organizuota mažiau.

P-04-02-06-01-09 – atlikti vartotojų apklausos analizę dėl visuomenės pasitikėjimo VMVT. Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė neįvykdyta dėl finansinių lėšų trūkumo, tačiau apklausa vykdyta per VMVT interneto svetainę.

7. PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso skirta asignavimų programai (1+2)			
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos valstybės biudžetas	87 765,5	82 368,1	93,8
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	6 016,0	4 692,1	78,0
1.2. ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	11 440,0	8 796,2	76,9
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	9 136,5	7 751,7	84,8
2. Kiti šaltiniai (ES finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

2013 m. pajamų įmokų planas buvo 9 000,0 tūkst. Lt, surinkta įmokų 7 703,8 tūkst. Lt, todėl ir asignavimų panaudojimo procentas sudarė 84,8 %. Pajamų įmokų planas buvo padidintas 136,5 tūkst. Lt iš surinktų, bet nepanaudotų įmokų.

2013 m. pasikeitus situacijai dėl Europos Komisijos kofinansavimo užkrečiamųjų ligų programų įgyvendinimo, buvo atlikta mažiau užkrečiamųjų ligų tyrimų, todėl atitinkamai bendrojo finansavimo, ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų panaudojimas buvo mažesnis. Taip pat įvykus viešajam pirkimui dėl pasiutligės oralinės vakcinacijos paslaugų įsigijimo, paslaugos buvo nupirktos už mažesnę kainą nei kad buvo numatyta skirti lėšų.

III. VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, prisidėdama prie 2013 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programos įgyvendinimo, siekė svarbaus rodiklio, kuris numatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 13 d. nutarime 228 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių patvirtinimo“ „Nustatyti lankstesnius smulkių ir vidutinių šeimos ūkių pirmaisiais jų veiklos metais kontrolės principus ir geriausius informacijos teikimo jiems būdus – pirmenybę teikti ne poveikio priemonių taikymui, o konsultavimui, gerųjų pavyzdžių viešinimui ir geros praktikos vadovų rengimui“. Siekiant įgyvendinti numatytą rodiklį VMVT peržiūrėjo, pakeitė ir supaprastino reikalavimus smulkiems ir vidutiniams šeimos ūkiams, užsiimantiems augalinio ar gyvūninio maisto gamyba ir tiekimu vietinei rinkai. Atitinkamai atnaujino vidinius kokybės sistemos dokumentus, reglamentuojančius šių subjektų priežiūrą ir kontrolę. Pavyzdžiui: mažais kiekiais sugautų žuvų tiekimo vietinei rinkai ir pirminei žuvininkystės produktų gamybai ir šių produktų tiekimui rinkai reikalavimus; ūkininkų išaugintų paukščių mėsos pateikimo mažais kiekiais galutiniam vartotojui turgavietėse ir prekyvietėse reikalavimus; prekybos vištų kiaušiniams (iki 50 kiaušinių per dieną) turgavietėse reikalavimus. Mažuose kiaulių laikymo ūkiuose, nepatenkančiuose į buferines zonas, leista laikyti kiaušius, laikantis supaprastintų biologinės

saugos reikalavimų. Pakeisti ir supaprastinti reikalavimai bei kokybės sistemos dokumentai dėl reikalavimų, taikomų smulkiems ir vidutiniams šeimos ūkiams, 10 veiklos sričių. Smulkieji ir vidutiniai šeimos ūkiai yra priskirti mažos rizikos grupei ir tikrinami 1 kartą per 2 metus.

Naujai įsikūrusiems ūkiams taikomos „Deklaracijos dėl pirmųjų veiklos metų“ nuostatos, t. y. pirmaisiais veiklos metais subjektui už nustatytus pažeidimus netaikomos poveikio priemonės, susijusios su ūkio subjekto veiklos ribojimu (sustabdomos ar naikinamos veiklos licencijos, pažymėjimai, leidimai). Nustačius teisės aktų reikalavimų nesilaikymo, netinkamo taikymo faktą, ūkio subjektui nustatomas ne trumpesnis kaip vieno mėnesio terminas pažeidimams ištaisyti. Teikiamos konsultacijos teisės aktų įgyvendinimo klausimais.

VMVT teikė konsultacijas, rengė ir platino informaciją apie galiojančius reikalavimus ir geros praktikos pavyzdžius. Ūkio subjektams suteikta 34340 konsultacijų (telefonu, internetu, raštu ar tiesiogiai), parengti 278 informaciniai pranešimai aktualia ūkininkams tematika, išleisti 28 lankstinukai, bukletai, publikuota 260 straipsnių ūkininkams skirtuose leidiniuose. Buvo organizuoti mokymai gyvūnus prižiūrintiems asmenims dėl gyvūnų gerovės reikalavimų, biosaugos priemonių diegimo, dėl kompleksinės paramos reikalavimų įgyvendinimo.

Atnaujinta informacija smulkiems ir vidutiniams šeimos ūkiams pagal veiklos sektorius VMVT tinklalapio rubrikoje „Aš ūkininkas“.

Taikytos priemonės prisidėjo skatinant kurtis mažus ir vidutinius šeimos ūkius, iki 2013 m. IV ketv. buvo užregistruoti 804 tokią veiklą pradėję ūkiai (lyginant su 2012 m. tokių ūkių padaugėjo vidutiniškai 20 %).

Šios priemonės užtikrino, kad mažiems ir vidutiniams šeimos ūkiams, jų pirmaisiais veiklos metais nebūtų taikomos administracinės nuobaudos. Per 2013 m. iš viso atlikta 413 tokių ūkių patikrinimų, nė vienu atveju administracinės nuobaudos ar kitos sankcijos taikytos nebuvo.

Skatinant kurtis mažus ir vidutinius šeimos ūkius, vykdančius gyvūninių maisto produktų pirminę gamybą, susiduriama su privačių veterinarijos gydytojų trūkumu, ypač atokesniuose šalies rajonuose.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 m. programos priemonę „Konkurencingas žemės ūkis ir įvairiapusė kaimo plėtra“, VMVT siekė svarbaus rodiklio: „Galvijų bandų sveikatingumo didėjimas“ (bandų, kurioms siekiama gauti šalies, laisvos nuo galvijų tuberkuliozės, leukozės ir bruceliozės, statusą. Pasiiektas rodiklis 98,5 proc.). Planuota vertinimo kriterijaus reikšmė nepasiekta, nes nebuvo įvertintas bandų stambinimas, tai turėjo įtakos bendram bandų skaičiui mažėti.

IV. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAU

1. Apsaugoti Lietuvos Respublikos teritoriją nuo ypač pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų, kad jų užkratas nepatektų iš kaimyninių šalių.

1.1. Vykdyti efektyvią gyvūnų užkrečiamųjų ligų prevenciją, apimančią biosaugos priemonių įgyvendinimo kontrolę, transporto priemonių dezinfekciją pasienyje su Baltarusijos Respublika, siekiant apsaugoti Lietuvos Respublikos teritoriją nuo ypač pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų (I–IV ketv.).

1.2. Atlikti daugiau laboratorinių tyrimų afrikinio ir klasikinio kiaulių marų, snukio ir nagų ligoms nustatyti (I–IV ketv.).

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas 1 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Kiaulių laikymo vietų dalis, kuriose tinkamai įgyvendinamos biosaugos priemonės (proc.)	99
2. Lietuvos teritorija apsaugota nuo ypač pavojingų gyvūnų užkrečiamųjų ligų (proc.)	100

2. Gerinti įmonių, užsiimančių maisto tvarkymu ir gyvulių auginimu, veiklos sąlygas ir tuo pačiu skatinti jas tinkamai įgyvendinti teisės aktus.

2.1. Nustatyti lankstesnius smulkių ir vidutinių šeimos ūkių pirmaisiais jų veiklos metais kontrolės principus ir geriausius informacijos teikimo jiems būdus – pirmenybę teikti ne poveikio priemonių taikymui, o konsultavimui, gerųjų pavyzdžių viešinimui ir geros praktikos vadovų rengimui (III–IV ketv.).

2.2. Skatinti galvijų augintojus dalyvauti šalies sveikos bandos statuso gavimo programoje (I–IV ketv.).

2.3. Viešinti kontrolės duomenimis paremtą viešojo maitinimo įmonių vertinimo sistemą, kuria skatinamas sąžiningas verslas, o vartotojui suteikiama galimybė pasirinkti jam tinkamiausią ir geriausią viešojo maitinimo įmonę (I–IV ketv.).

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas 2 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Galvijų bandų, dalyvaujančių šalies sveikos bandos statuso gavimo programoje (bandos, neužsikrėtusios tuberkulioze, leukoze, brucelioze), skaičius (proc.)	99
2. Didžiausius balus pagal vertinimo sistemą gavusių viešojo maitinimo įmonių dalis (iš patikrintų), proc.	35

3. Tobulinti rinkai tiekiamų maisto papildų notifikavimo sistemą ir vykdyti efektyvią jų valstybinę priežiūrą.

3.1. Įgyvendinti maisto papildų notifikavimo reikalavimus (I–IV ketv.).

3.2. Tobulinti maisto papildų notifikavimo duomenų apdorojimo informacinę sistemą (I–IV ketv.).

3.3. Atlikti tikslinius maisto papildų prekybos internetu patikrinimus (I–IV ketv.).

Rodiklis, pagal kurį vertinamas 3 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Patikrintų maisto papildų tvarkymo subjektų dalis, tinkamai įgyvendinanti teisės aktų reikalavimus (proc.)	88

4. Užtikrinti gyvūninės kilmės maisto produktų eksportą į Rusijos Federaciją, Jungtines Amerikos Valstijas, Kinijos Liaudies Respubliką ir Brazilijos Federacinę Respubliką.

4.1. Tobulinti valstybinę maisto kontrolę, atsižvelgiant į atitinkamos trečiosios šalies reikalavimus (I–IV ketv.).

4.2. Vykdyti derybas su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis, siekiant gauti leidimus eksportuoti Lietuvos Respublikoje pagamintus maisto produktus (I–IV ketv.).

Rodiklis, pagal kurį vertinamas 4 prioriteto įgyvendinimas	Siektina reikšmė
1. Gautų naujų leidimų eksportuoti į trečiąsias šalis skaičius (vnt.)	2